

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Cestovní náhrady ve vybraném bytovém družstvu
Travel Compensation in the Seleted Housing Cooperative

Student: Michaela Mlčoušková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.

Ostrava 2016

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Mlčoušková**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**
Téma: **Cestovní náhrady ve vybraném bytovém družstvu**
Travel Compensation in the Selected Housing Cooperative
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretické aspekty cestovních náhrad
 3. Účetní a daňové aspekty cestovních náhrad
 4. Praktická aplikace cestovních náhrad ve vybraném bytovém družstvu
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2015*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 416 s. ISBN 978-80-7263-933-5.
KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 352 s. ISBN 978-80-7478-486-6.
KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 440 s. ISBN 978-80-7263-942-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 jsem samostatně vložila.

V Ostravě dne 15. 7. 2016

Michaela Mlčoušková

Obsah

1	Úvod	5
2	Teoretické aspekty cestovních náhrad	7
2.1	Legislativní vymezení cestovních náhrad.....	7
2.2	Cestovní náhrady na cestovní výdaje	8
2.3	Podmínky cestovních náhrad	11
2.4	Cestovní náhrady při tuzemských pracovních cestách	11
2.4.1	Cestovní náhrady jízdních výdajů	12
2.4.2	Cestovní náhrady jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny	13
2.4.3	Cestovní náhrady výdajů za ubytování	13
2.4.4	Stravné.....	13
2.4.5	Cestovní náhrady nutných vedlejších výdajů	14
2.5	Cestovní náhrady při zahraničních pracovních cestách.....	15
2.5.1	Cestovní náhrady jízdních výdajů	15
2.5.2	Cestovní náhrada jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny	15
2.5.3	Cestovní náhrada výdajů za ubytování.....	15
2.5.4	Zahraniční stravné	15
2.5.5	Cestovní náhrada nutných vedlejších výdajů	16
2.6	Záloha na cestovní náhrady a její účtování	16
2.7	Paušalizace cestovních náhrad.....	17
2.8	Dokumentace cestovních náhrad	18
3	Účetní a daňové aspekty cestovních náhrad.....	20
3.1	Záloha	20
3.2	Náhrada cestovních výdajů.....	21
3.3	Stravné při tuzemských pracovních cestách	23
3.4	Náhrada za ubytování	25
3.5	Stravné v zahraničí	26
3.6	Souhrnný příklad	32
3.7	Daňová uznatelnost nákladů u zaměstnavatele	35
4	Praktická aplikace cestovních náhrad ve vybraném bytovém družstvu	36
4.1	Charakteristika vybraného bytového družstva	36
4.2	Vnitřní směrnice vybraného bytového družstva	37
4.3	Příklady cestovních náhrad ve vybraném bytovém družstvu	39

4.4	Zhodnocení vnitřní směrnice vybrané obchodní společnosti	47
4.5	Návrhy úprav ve vybraném bytovém družstvu.....	48
5	Závěr.....	49
	Seznam použité literatury	50
	Seznam tabulek	52
	Seznam zkratek	53
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Česká ekonomika se velmi dobře zotavuje po předcházejícím poklesu hrubého domácího produktu a je v dobré kondici, přesto je však nezbytné i nadále hospodárně zacházet s vynakládanými výdaji ve všech směrech. Bezpochyby tyto skutečnosti mají pozitivní vliv jak na české podnikatelské subjekty, tak i na sféru nepodnikatelskou. Zaměstnavatelé i nadále hledají cesty k úsporám při svých činnostech, přestože lze předpokládat další růst české ekonomiky. Je nezbytné bezchybně aplikovat zákonnou úpravu v praxi, tak aby nedocházelo, více než je nutné, v podnikatelské sféře k poskytování cestovních náhrad ze zisku po zdanění, ale byly maximálně využity všechny možnosti stanovené právní úpravou, a aby z tohoto důvodu mohly být takové výdaje pro zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem bez dopadů plateb pojistného.

Při poskytování cestovních náhrad je hlavním a základním principem skutečnost, že zaměstnanec vykonává pro zaměstnavatele práci. Na základě jeho pokynů, jeho jménem, za mzdu, plat nebo odměnu za práci, v pracovní době nebo jinak stanovené nebo dohodnuté době, na pracovišti zaměstnavatele, nebo na jiném dohodnutém místě, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele.

Velmi sledovanou oblastí jak jednotlivými zaměstnavateli, tak i zaměstnanci a v neposlední řadě samozřejmě i kontrolními orgány, kterými jsou především finanční úřady, inspektoráty práce a také Nejvyšší kontrolní orgán, je poskytování cestovních náhrad.

Účelem cestovních náhrad je úhrada vyšších než obvykle vynakládaných výdajů, které vzniknou zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce pro zaměstnavatele.

Cílem bakalářské práce je přiblížit informace, které se týkají současnosti, vázané s cestovními náhradami, a to jak z účetního tak i z daňového hlediska, dále ukázat názorné příklady z praxe a zhodnotit vnitřní směrnici vybraného bytového družstva a případně navrhnout úpravu této vnitřní směrnice.

Druhá kapitola se zabývá zákonnou úpravou, účetními zásadami a náležitostmi cestovních náhrad. Dále jsou v této kapitole uvedeny rozdíly, které mohou nastat při tuzemských a zahraničních pracovních cestách zaměstnanců. Ve stejné kapitole je vysvětleno, jak zaúčtovat takovou cestovní náhradu z pohledu zákona a také jsou zde vyličené všechny povinnosti, které se týkají cestovních náhrad. V této kapitole je aplikována teoretická metoda, která nepracuje s konkrétními daty, ale nahlíží na ně z teoretického pohledu.

Z praktického pohledu je pojata třetí kapitola. V dané problematice může nastat několik příkladů, které jsou zde uvedeny. Příklady se týkají jak tuzemského tak i zahraničního

stravného. Je zde také ukázáno nahlížení na dny pracovní cesty u stravného. V kapitole jsou také příklady na náhrady za ubytování a náhrady jízdních výdajů. Empirická metoda, která je použita v této kapitole, na rozdíl od teoretické metody pracuje se skutečnými daty a dochází k reálným informacím.

V předposlední kapitole je vnitřní směrnice vybraného bytového družstva a také ukázky výpočtů a účtování. V této kapitole je také zhodnocení vnitřní směrnice vybraného bytového družstva, případné návrhy na změny a řešení. Jsou zde použity metody empirická a teoretické. Konkrétně z teoretických metod je to metoda, která se zabývá srovnáváním a porovnává data.

2 Teoretické aspekty cestovních náhrad

Tato kapitola obsahuje cestovní náhrady z pohledu zákonů, vyhlášek a knižních publikací. Kniha Cestovní náhrady podle zákoníku práce od Evy Hofmannové je zde nejčastěji použitou literaturou.

2.1 Legislativní vymezení cestovních náhrad

Z pohledu cestovních náhrad patří mezi nejdůležitější předpisy:

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“),
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“),
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“),
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“),
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“),
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistném na sociální zabezpečení“),
- zákon č. 109/2014 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistném na veřejné zdravotní pojištění“),
- vyhláška Ministerstva financí č. 309/2015 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2016 (dále jen „vyhláška č. 309/2015 Sb.“),
- vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 385/2015 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad (dále jen „vyhláška č. 385/2015 Sb.“).

Ke správnému stanovení náhrady zaměstnance jsou všechny tyto předpisy nezbytné.

Zákoník práce v § 151 - § 190 popisuje Problematiku cestovních náhrad.

Účtování cestovních náhrad má každá společnost právo si upravit dle vlastního uvážení, ale pouze v rámci mezí zákona. V dalších kapitolách jsou takové situace popsány.

2.2 Cestovní náhrady na cestovní výdaje

Povinností zaměstnavatele je poskytovat zaměstnanci náhradu výdajů, které mu vzniknou v kontextu s výkonem práce, v rozměru a za podmínek v této části, dle § 151 zákoníku práce, není-li v tomto zákoně dále určeno jinak.

Za předpokladu, že náklady vázané s výkonem práce zaměstnance nese zaměstnavatel, vycházejícího z obecné zásady v § 2 odst. 2 zákoníku práce, je také upraveno právo zaměstnance na cestovní náhrady, jsou-li splněny podmínky určené zákoníkem práce. Zaměstnavatel je vázán pravidly, která stanoví zákoník práce pro postup při poskytování těchto náhrad. Na úpravu, která se týká poskytování cestovních náhrad, souvisí i korekce zákona o daních z příjmů a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.¹

V účetnictví se k zaúčtování cestovních náhrad používá nákladový účet 512 – Cestovné. Na tomto účtu se zachytí veškeré náklady, které se vážou na tuzemské i zahraniční pracovní cestami.²

Cestovními výdaji se rozumí výdaje, za které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady dle § 152 zákoníku práce. Zaměstnanci takové výdaje mohou vzniknout při:

- přeložení,
- dočasném přidělení,
- mimořádné cestě ve spojení s provedením práce mimo harmonogram směn v místě provedení práce nebo stálého pracoviště,
- cestě mimo pravidelné pracoviště,
- přijetí do zaměstnání v pracovním poměru,
- provedení práce v zahraničí,
- pracovní cestě.

Pracovní cesta

Pracovní cestou se vystihuje posláním zaměstnance zaměstnavatelem k provedení práce mimo ujednané místo provedení práce podle § 42 zákoníku práce, toto vyslání je časově omezené. Zaměstnanec může být vyslán na základě dohody se zaměstnavatelem na pracovní cestu. Na pracovní cestě zaměstnanec provádí práci dle příkazů vedoucího, který jej na pracovní cestu poslal. Pověřit jiného vedoucího, aby dával zaměstnanci pokyny k práci, je možné v případě, že je zaměstnanec vyslán na pracovní cestu k jinému zaměstnavateli.

¹ Hofmannová (2016)

² Kolektiv autorů (2014)

Vedoucí pracovník jiného zaměstnavatele práci zaměstnance řídí, kontroluje a organizuje. Je důležité vymezit rozsah v pověření, s nímž musí být zaměstnanec seznámen. Vedoucí zaměstnanci jiného zaměstnavatele nemůžou právně jednat jménem vysílajícího zaměstnavatele vůči zaměstnanci.

Mezi nejčastější vyplácené náhrady, neboť jsou velmi častou záležitostí, patří náhrada výdajů za pracovní cestu. Ukázky výpočtů a účtování cestovních náhrad za pracovní cestu jsou popsány ve třetí a čtvrté kapitole.

Cesta mimo pravidelné pracoviště

Místem výkonu práce je pravidelné pracoviště, které je uvedené v pracovní smlouvě podle § 34a zákoníku práce, není-li ujednáno stálé pracoviště pro záměry cestovních náhrad. Za stálé pracoviště se bere ta obec, ve které nejčastěji počínají pracovní cesty zaměstnance. Toto platí v případě, je-li místo výkonu práce ujednáno na více než jedna obec. Stálé pracoviště zaměstnance pro záměry cestovních náhrad nesmí být ujednáno na více než jednu obec.

Výdaje, které vzniknou zaměstnanci v důsledku cesty mimo stálé pracoviště, kde převážně práci provádí, hradí zaměstnavatel. Nejedná se o pracovní cestu, pokud je ujednáno místo výkonu práce zaměstnance, které nepřesahuje obec, neboť zaměstnanec je na svém stálém pracovišti. Není zde potřeba souhlas zaměstnance k požadovanému výkonu práce, jelikož se k požadovanému výkonu zavázal v pracovní smlouvě. Zaměstnanci v takovém případě nevzniká právo na cestovní náhradu.³

Mimořádná cesta v souvislosti s výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště

Zaměstnanci se vytvářejí daleko vyšší náklady při mimořádné cestě, než v případě pravidelných pracovních cest. V daném harmonogramu směn, při mimořádné cestě ve spojení s prováděním práce mimo harmonogram směn v místě působnosti svého pracoviště (v místě provádění práce nebo na stálém pracovišti). Mimořádné cesty jsou považovány za pracovní cesty podle § 156 odst. 2 zákoníku práce, a proto má zaměstnanec právo na cestovní náhradu. Například mimořádnou cestou může být mimořádná směna o víkendu, pracovní pohotovost nebo případně svátek.⁴

³ Hofmannová (2016)

⁴ Hofmannová (2016)

Přeložení

Dle § 43 zákoníku práce lze přeložit zaměstnance pouze na základě jeho dobrovolného souhlasu a v rámci zaměstnavatele, v případě naprosté nezbytnosti pro jeho provozní potřebu, do jiného místa výkonu, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě. Vedoucí zaměstnanec pracoviště, na něž byl zaměstnanec přeložen, jeho práci organizuje, řídí a kontroluje.

Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně a zaměstnanci pečující o děti do 8 let mohou být přeloženi k výkonu práce do jiného místa pouze na základě vlastní žádosti dle § 240 zákoníku práce.

Při přeložení zaměstnance na základě jeho žádosti, nepřísluší zaměstnanci žádné cestovní náhrady podle § 45 zákoníku práce.

Dočasné přeložení

Nejdříve po uplynutí 6 měsíců ode dne počátku pracovního poměru, jak plyne z § 43 zákoníku práce, zaměstnavatel smí uzavřít se zaměstnancem smlouvu o prozatímním přidělení k jinému zaměstnavateli.

Zaměstnanci nesmí být poskytována úplata za dočasné přidělení k jinému zaměstnavateli. Výjimku tvoří úhrada nákladů po dobu provizorního přidělení, kterou zaměstnavatel dává zaměstnanci. Může se jednat o mzdu nebo plat, případně cestovní náhrady, které zaměstnavatel určil zaměstnanci. Mzdové nebo platové a pracovní výhrady zaměstnance dočasně přiděleného k jinému zaměstnavateli nesmějí být horší, než jsou nebo by byly výhrady porovnatelného zaměstnavatele, k němuž je zaměstnanec přidělen dočasně. Dočasné přidělení končí uplynutím doby, na kterou bylo sjednáno. Před vypršením doby končí dočasné přidělení dohodou smluvních stran nebo výpovědí dohody o dočasném přidělení s patnáctidenní výpovědní lhůtou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně.

Přijetí do zaměstnání v pracovním poměru

Sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem udělení náhrady při nastoupení do zaměstnání v pracovním poměru nebo přesunut do odlišného místa, mohou se tyto náhrady přidělovat dle § 177 zákoníku práce až do rozsahu a výše podle § 165 zákoníku práce. Zaměstnavatel může tuto náhradu poskytovat zaměstnanci do období, než člen jeho rodiny zaměstnance nebo zaměstnance a případně jiná fyzická osoba, kteří s ním hospodaří v domácnosti, najdou patřičný byt v obci v místě provádění práce. 4 roky činí maximální doba poskytování těchto náhrad, a jde-li o pracovní poměr, který je ujednáván na konečnou dobu, do ukončení tohoto pracovního poměru nejdéle.

Fakultativní náhradou lze nazvat náhrada za přijetí do zaměstnání v pracovním poměru. Tyto náhrady jsou především využívány za úmyslem získání odborníků a specialistů v určitém odvětví, kteří se nemohou přistěhovat do místa provedení práce. Pouze zaměstnavatel rozhoduje o přiznání těchto náhrad.⁵

Práce v zahraničí

Zahraníční pracovní cestou se chápe cesta, která je konaná mimo území České republiky podle § 154 zákoníku práce. Ke vzniku nároku na náhradu cestovních výdajů v cizí měně dochází zaměstnanci při překročení státních hranic České republiky, kterou zaměstnanec ohlásí zaměstnavateli. V rámci letecké přepravy se jedná o dobu odletu z České republiky a dobu příletu do České republiky.

2.3 Podmínky cestovních náhrad

Podmínky, které mohou mít vliv na poskytování a výši cestovních náhrad jsou vymezeny v § 153 zákoníku práce. Jedná se o dobu a místo nástupu a ukončení pracovní cesty, místo plnění pracovních úkolů, způsob dopravy a ubytování. Tyto podmínky určí zaměstnavatel předem písemně a zároveň přihlíží k oprávněným zájmům zaměstnance. Jestliže je právo a výše cestovní náhrady nezpochybnitelné, předchozí písemná forma určení podmínek se nevyžaduje, netrvá-li na ní zaměstnanec.

Upřesnění podmínek pracovní cesty je nezbytné pro stanovení práv zaměstnance na cestovní náhrady. V situaci, kdy zaměstnavatel stanoví podmínky pracovní cesty obecně, nemůže dodatečně po předložení podkladů pro vyúčtování pracovní cesty odmítat zaměstnancem uskutečněný průběh. Zaměstnavatel určuje mimo jiné i způsob dopravy. Zaměstnanec si může zvolit způsob dopravy na základě svého rozhodnutí v případě, že zaměstnavatel neuvedl v rámci pracovní cesty způsob dopravy. U ubytování je nutná přesnější konkretizace podmínek, zaměstnavatel může vyloučit nákladná ubytování. Povinností zaměstnance je oznámit zaměstnavateli bez zbytečného odkladu změnu skutečnosti, která je důležitá pro poskytnutí cestovní náhrady.

2.4 Cestovní náhrady při tuzemských pracovních cestách

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci vyslanému na pracovní cestu následující náhrady:

- náhrady jízdních výdajů,
- náhrady jízdních výdajů k navštívení člena rodiny,

⁵ Hofmannová (2016)

- náhrady výdajů za ubytování,
- náhrady zvýšených stravovacích výdajů (dále pouze „stravné“),
- náhrady nutných vedlejších výdajů.

2.4.1 Cestovní náhrady jízdních výdajů

Za využití hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy a taxislužby v dokázané výši připadá zaměstnanci nárok na náhradu jízdních výdajů podle § 157 zákoníku práce. Použije-li zaměstnanec jiný hromadný dopravní prostředek dálkové přepravy, včetně motorového vozidla se souhlasem zaměstnavatele, výjimku tvoří motorové vozidlo poskytnuté zaměstnavatelem, zaměstnanci náleží nárok na náhradu jízdních výdajů v celkové výši odpovídající ceně jízdného za určený hromadný dopravní prostředek. Použije-li zaměstnanec motorové vozidlo na žádost zaměstnavatele, vozidla poskytnuté zaměstnavatelem tvoří výjimku, náleží zaměstnanci základní náhrada, jedná se o náhradu výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu za každý 1 km jízdy. Základní sazba náhrady za 1 km jízdy činí nejméně u:

- jednostopých vozidel a tříkolek 1,00 Kč,
- osobních silničních motorových vozidel 3,80 Kč,

zaměstnavatel navyšuje sazbu základní náhrady při užití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu nejméně o 15 % za 1 km jízdy. V závislosti na vývoji cen se mění sazba základní náhrady podle § 189 zákoníku práce prováděcím předpisem vydaným. Základní náhrada se vypočítá pomocí vzorce:

$$ZN = S_{ZN} \times km, \quad (2.1)$$

kde km znamená množství ujetých kilometrů a

S_{ZN} znamená sazbu základní daně na 1 km jízdy určenou podle vyhlášky č. 385/2015 Sb.

Dle § 158 zákoníku práce určí zaměstnavatel náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu násobkem množství spotřeby pohonné hmoty a ceny pohonné hmoty. Zaměstnanec dokazuje cenu pohonné hmoty předložením dokladu o nákupu. Je-li prokazována cena více doklady, vypočítá se výše náhrady aritmetickým průměrem prokázaných cen. Zaměstnavatel vypočítá spotřebu pohonné hmoty pomocí údajů o spotřebě z technického průkazu vozidla. Jestliže technický průkaz tento údaj neobsahuje, náleží náhrady výdajů zaměstnanci jen v případě, že předloží technický průkaz vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

Podle vyhlášky č. 385/2015 Sb. činí průměrné ceny za 1 litr pohonné hmoty:

- 29,70 Kč u benzínu automobilového 95 oktanů,
- 33,00 Kč u benzínu automobilového 98 oktanů,

- 29,50 Kč u motorové nafty.

Pomocí následujícího vzorce se vypočítá náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu:

$$NPHM = S \times C \times km \div 100, \quad (2.2)$$

kde S znamená výši spotřeby motorového vozidla (1/100 km),

C znamená cenu pohonné hmoty (1 Kč/ 1 litr) a

km znamená množství ujetých kilometrů.

2.4.2 Cestovní náhrady jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny

Na náhradu jízdních výdajů do bydliště k návštěvě člena rodiny nebo do jiného místa, kde se člen rodiny zdržuje a zpět má zaměstnanec právo dle § 161 zákoníku práce, trvá-li pracovní cesta déle než 7 kalendářních dnů. Toto místo musí být předem dohodnuté. Zaměstnanci náleží náhrada za shodných podmínek a ve výši podle § 157 až § 160 zákoníku práce s tím, že zaměstnavatel poskytne zaměstnanci náhradu jízdních výdajů nejvýše v částce, která souhlasí s výší jízdních výdajů do místa provedení práce nebo stálého pracoviště anebo bydliště na území České republiky. V případě, že zaměstnanec využije leteckou přepravu, uhradí zaměstnavatel jízdní výdaje pouze ve výši, shodující se ceně jízdného železničního nebo silničního dopravního prostředku přepravy dálkové, který zaměstnavatel určí. Nejpozději v průběhu čtvrtého týdne od minulé návštěvy člena rodiny nebo od začátku pracovní cesty poskytne zaměstnavatel náhradu jízdních výdajů.

2.4.3 Cestovní náhrady výdajů za ubytování

Zaměstnanci náleží náhrada výdajů za ubytování, které ve shodě s předpoklady pracovní cesty vynaložil, ve výši, kterou prokáže zaměstnavateli podle § 162 zákoníku práce. Po dobu přerušení, předem dohodnutého, pracovní cesty z příčiny na straně zaměstnance, není zaměstnavatel povinen zaměstnanci náhradu výdajů za ubytování poskytnout, i když musel po tuto dobu zaměstnanec kvůli podmínkám ubytovacích služeb nebo pracovní cesty výdaje spojené s ubytováním uhradit.

2.4.4 Stravné

Zaměstnanci náleží stravné za každý kalendářní den pracovní cesty podle § 163 zákoníku práce ve výši:

- 70 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 106 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 166 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

V závislosti na vývoji cen se mění výše stravného právním prováděcím předpisem vydaným podle § 189. Bylo-li zaměstnanci poskytnuto během pracovní cesty jídlo, které mělo

charakter snídaně, obědu nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, přísluší zaměstnanci stravné za každé bezplatné jídlo snížené až o hodnotu:

- 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Spadá-li pracovní cesta zaměstnance do dvou kalendářních dnů a je-li to pro zaměstnance výhodnější, upustí se od odděleného hodnocení doby trvání pracovní cesty v kalendářním dnu. Zaměstnanci nenáleží stravné po dobu návštěvy člena rodiny nebo po období sjednaného přerušení pracovní cesty z příčiny na straně zaměstnance. Právo na stravné před návštěvou člena rodiny nebo dohodnutým přerušením pracovní cesty končí ukončením výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem. Po návštěvě člena rodiny nebo pozastavení pracovní cesty z příčiny na straně zaměstnance začíná současně se začátkem výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem.

Zaměstnanci přísluší stravné, je-li vyslán na pracovní cestu do místa svého bydliště, které je odlišné od jeho místa provedení práce nebo stálého pracoviště, pouze za cestu do místa bydliště a zpět a za dobu výkonu práce v tomto místě.

2.4.5 Cestovní náhrady nutných vedlejších výdajů

Zaměstnanec má nárok na náhradu nutných vedlejších výdajů, které mu vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou, a to ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže podle § 164 zákoníku práce. Neprokáže-li zaměstnanec zaměstnavateli výši výdajů, přísluší mu taková výše náhrady, která odpovídá obvyklé ceně věci a služeb v konkrétní době a v konkrétním místě konání pracovní cesty zaměstnance. Na základě náročnosti, nezbytnosti a účelnosti vynaložených výdajů rozhoduje zaměstnavatel o jejich vyplacení. Náhrady týkající se vedlejších nutných výdajů mohou být:

- náklady spojené s přepravou a úschovou zavazadel, pracovních pomůcek a náradí,
- telefonní poplatky,
- účastnické poplatky,
- platby za parkování silničních motorových vozidel,
- mýtné,
- kurzové rozdíly při absolvování zahraniční pracovní cesty.⁶

Zaměstnanec je povinen tyto výdaje prokázat dokladem.

⁶ Hofmannová (2016)

2.5 Cestovní náhrady při zahraničních pracovních cestách

Zaměstnavatel má povinnost podle § 166 zákoníku práce poskytnout stravné a náhradu zaměstnanci ve výši a za podmínek dle § 163 zákoníku práce stanovených:

- jízdních výdajů k navštívení člena rodiny,
- jízdních výdajů,
- stravovacích výdajů v cizí měně (dále jen „stravné“),
- nutných vedlejších výdajů,
- výdajů na ubytování.

Při zahraniční pracovní cestě může zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci i další cestovní náhrady.

2.5.1 Cestovní náhrady jízdních výdajů

Zaměstnanci náleží právo dle § 167 zákoníku práce na náhradu jízdních výdajů v úrovni a za okolností určených podle § 157 až 160 zákoníku práce s tím, že náhradu v doložené ceně a cizí měně je povinen uhradit za spotřebovanou pohonnou hmotu pouze za kilometry ujeté mimo území České republiky. V případě, kdy zaměstnanec ze závažných důvodů nemá doklady o nákupu pohonné hmoty mimo území České republiky, zaměstnavatel může na základě prohlášení zaměstnance o důvodech nedoložení ceny a o skutečně vynaložené ceně pohonných hmot poskytnout náhradu za spotřebovanou výši pohonných hmot v cizí měně.

2.5.2 Cestovní náhrada jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny

Jestliže trvá pracovní cesta zaměstnance déle než 1 měsíc a byla-li návštěva člena rodiny zaměstnavatelem určená nebo sjednána před vysláním na zahraniční pracovní cestu zaměstnance podle § 167 zákoníku práce, vzniká zaměstnanci právo na náhradu jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny do jeho místa bydliště, nebo do jiného předem stanového místa pobytu člena rodiny a zpět.

2.5.3 Cestovní náhrada výdajů za ubytování

Zaměstnanec má nárok na náhradu výdajů za ubytování, které v důsledku s podmínkami zahraniční pracovní cesty vynaložil, dle § 162 zákoníku práce. Jedná se o stejnou cestovní náhradu jako v rámci ubytování v tuzemsku.

2.5.4 Zahraniční stravné

Dle § 170 zákoníku práce přísluší zaměstnanci právo při zahraniční pracovní cestě na stravné v cizí měně. Určí-li zaměstnavatel před odjezdem zaměstnance základní sazbu stravného zahraničního, pak tato sazba základní musí být v celých měnových jednotkách,

s přihlédnutím k způsobu stravování a k předpokladům zahraniční pracovní cesty, nejméně 75 % základní sazby zahraničního stravného určené pro příslušný stát prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce. Výši zahraničního stravného určí zaměstnavatel ze základní sazby zahraničního stravného stanové nebo sjednané pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví většinu času v kalendářním dni.

Dále podle § 170 zákoníku práce přísluší zaměstnanci stravné zahraniční ve výši:

- 1/3 základní sazby, trvá-li zahraniční pracovní cesta déle než 5 hodin, avšak alespoň hodinu, maximálně 12 hodin,
- 2/3 základní sazby, trvá-li zahraniční pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- základní sazby, trvá-li zahraniční pracovní cesta déle než 18 hodin.

Nepřekročí-li doba strávená mimo území České republiky 1 hodinu, zaměstnanci nevzniká nárok na zahraniční stravné. Bylo-li pracovní během zahraniční cesty zaměstnanci bezplatně poskytnuto jídlo, přísluší zaměstnanci stravné ve výši základní sazby snížené za každé poskytnuté jídlo až o hodnotu:

- 70 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby,
- 35 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby,
- 25 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve výši základní sazby.

Není-li zaměstnavatelem sjednaná nižší hodnota stravného zahraničního, nebo ji před posláním zaměstnance na pracovní zahraniční cestu neurčí, připadá zaměstnanci stravné zahraniční snížené o hodnotu, v předchozí větě, nejvyšší stanovenou.

2.5.5 Cestovní náhrada nutných vedlejších výdajů

Zaměstnanci náleží podle § 164 zákoníku práce stejná výše náhrady jako u tuzemské pracovní cesty v případě nutných vedlejších výdajů. Zaměstnanci, který nemůže výši výdajů prokázat, přísluší náhrada shodná s cenou věcí a služeb časté v době a místě uskutečnění pracovní cesty.

2.6 Záloha na cestovní náhrady a její účtování

Podle § 183 zákoníku práce, je povinnost zaměstnavatele poskytnout zúčtovatelnou zálohu v předpokládané výši cestovních náhrad. Také je zde možná dohoda zaměstnavatele se zaměstnancem, že zaměstnanci záloha poskytnuta nebude. V případě zahraniční pracovní cesty, na kterou je zaměstnanec vyslán, může být zaměstnanci poskytnuta záloha v cizí měně

nebo její část též cestovním šekem nebo propůjčením zaměstnavateli platební karty. Tyto případy jsou založené na základě dohody zaměstnavatele se zaměstnancem. Na poskytnutí zálohy na zahraniční stravné v české měně se může zaměstnavatel se zaměstnancem dohodnout v jiném než v prováděcím právním předpisu vydaném podle § 189 zákoníku práce. Pro příslušný stát se stanovená měna řídí kurzem České národní banky, pokud je vyhlášen. Prvním krokem při určení výše zahraničního stravného je přepočítání zahraničního stravného na české koruny. V den vyplacení zálohy zahraničního stravného a částky zahraničního stravného v dohodnuté měně se použijí kurzy dle České národní banky pro určení korunové hodnoty. Zaměstnanec je povinen do 10 pracovních dnů po dni skončení jiné skutečnosti nebo pracovní cesty, které zakládají jeho právo na cestovní náhradu, předložit zaměstnavateli písemné doklady potřebné k vyúčtování cestovních náhrad. Zaměstnanec se může se zaměstnavatelem domluvit na jiném termínu odevzdání dokladů z pracovní cesty. V případě, že existuje částka, kterou má zaměstnanec navrátit v české měně zaměstnavateli, zaokrouhlí se směrem nahoru na celé koruny. Zaměstnavatel doplácí zaměstnanci částku, o kterou byla poskytnutá záloha při zahraniční pracovní cestě nižší, než činí právo zaměstnance v české měně. Zaměstnavatel je povinen do 10 pracovních dnů ode dne předložení písemných dokladů, nedohodne-li se se zaměstnancem jinak, provést vyúčtování cestovních náhrad. Na celé koruny směrem nahoru se zaokrouhlí částka, kterou má zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci v cizí měně, v případě má-li zaměstnanec právo na takovou částku.

2.7 Paušalizace cestovních náhrad

Při paušalizaci cestovních náhrad je hlavním cílem dosáhnout, co největšího zjednodušení administrativních prací při poskytování těchto náhrad. Používání paušalizace cestovních náhrad je přínosné u zaměstnance nebo zaměstnanců, kteří jsou s určitou pravidelností vysíláni na pracovní cesty za podobných podmínek, do stejných míst, na přibližně stejnou dobu, obdobným dopravním prostředkem apod. Za každou pracovní cestu, po stanovení paušálu, již není potřeba provádět za každou pracovní cestu vyúčtování cestovních náhrad. Cestovní náhrady při stanovení paušálu upravuje ustanovení § 182 zákoníku práce.

Paušální měsíční nebo denní částky cestovní náhrady se ujednávají při jejím stanovení podle individuálního písemného určení nebo vnitřním předpisem dle § 182 zákoníku práce. Vychází se z průměrovaných rozhodných podmínek pro poskytování cestovních náhrad zaměstnanci nebo řadě zaměstnanců. Z očekávaných průměrných výdajů a ze skutečné výše

cestovních náhrad tohoto zaměstnance nebo této řadě zaměstnanců. Zároveň se také stanoví způsob, kterým budou paušální částky kráceny za dobu, kdy zaměstnanec nevykonává práci.

Zaměstnavatel tedy stanoví výši paušálu např. z průměrné doby trvání pracovních cest příslušných zaměstnanců v předchozím období, z průměrných náhrad za ubytování poskytnutých těmto zaměstnancům, z průměrné výše nutných vedlejších výdajů, z průměrné výše jízdních výdajů apod. To znamená ze skutečné výše již vyplacených cestovních náhrad, nebo také z předpokládaných budoucích průměrných výdajů. Zaměstnavatel musí být schopen kdykoliv předložit a zdůvodnit zaměstnanci i kontrolnímu úřadu způsob stanovení výše paušálních částek.

Jestliže zaměstnanec požaduje doklady k nahlédnutí, na jejichž principu byla paušální částka stanovena je povinností zaměstnavatele je zaměstnanci předložit.

2.8 Dokumentace cestovních náhrad

Povinností zaměstnavatele není určit podmínky zaměstnanci na tiskopisu z pracovní cesty. Používání tiskopisů není přesně určeno ani pro vyúčtování cestovních náhrad. Záleží pouze na zaměstnavateli, jestli bude tiskopisy používat nebo si zaměstnanec může sám zvolit způsob a formu vyúčtování. Je vhodné, aby zaměstnavatel určil vnitřním předpisem obsah tiskopisů, jejich používání a tvar.

Cestovní příkaz může obsahovat například tyto údaje:

- účel cesty,
- vyúčtování pracovní cesty,
- místo nástupu,
- dopravní prostředek,
- změny,
- stravování,
- odjezd a příjezd.⁷

Veškeré informace by měly být co nejpřesnější, aby nedošlo ke vzniku komplikací při vyúčtování. Příkladem může být místo nástupu, je nutné napsat konkrétní adresu, nestačí pouze uvést Ostrava. Zde může být napsána adresa trvalého bydliště zaměstnance. Je také nutno co nejpřesněji specifikovat účel cesty. V případě nedostatečné specifikace není zaměstnavatel schopen zjistit, z jakého důvodu byl zaměstnanec na pracovní cestu vyslán. Klíčový údaj pro vyúčtování náhrady zaměstnance je přesný čas odjezdu a příjezdu. Je žádoucí, aby tato informace byla uvedena pravdivě a přesně.

⁷ Janoušek (2016)

Příklady další dokumentů, které mohou být využívány v oblasti cestovních náhrad:

- kniha jízd,
- zpráva z pracovní cesty,
- žádost o povolení k použití soukromého motorového vozidla,
- žádost o zálohu na pracovní cestu,
- povolení k použití soukromého motorového vozidla.

Archivace

Dle § 31 a § 32 zákona o účetnictví je lhůta pro úschovu účetních záznamů je určena na období 5 let začínajících koncem účetního období, ke kterému se vztahují.

Uvedená doba je však pouze minimální. Je důležité se zaměřit i na lhůtu pro vyměření daně určené v § 148 daňového řádu. Po dobu 10 let může nastat kontrola účetních záznamů zřizovatelem nebo správcem daně, proto se lhůta na úschovu prodlužuje.

Promlčecí lhůta

Pokud není v jiných ustanoveních délka promlčecí lhůty upravena jinak, je stanovena dle § 629 občanského zákoníku na tři roky. Zaměstnanec nemá právo na uplatnění cestovních náhrad po uplynutí této doby. Promlčecí lhůta se počítá ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.

3 Účetní a daňové aspekty cestovních náhrad

Kapitola je zacílená na ukázky příkladů a jejich následující zaúčtování. V podvojném účetnictví na účtu 512 – Cestovné účtuje zaměstnavatel cestovní výdaje. Na nákladovém účtu 512 se může účtovat zahraniční stravné, tuzemské stravné, výdaje za ubytování, náhrada za použití soukromého silničního motorového vozidla a výdaje spojené se spotřebou pohonných hmot a také náklady na městskou hromadnou dopravu. Tato kapitola se také dotýká daňové uznatelnosti cestovních náhrad.

3.1 Zálaha

Tato podkapitola se zabývá poskytnutím a neposkytnutím zálohy zaměstnanci. Povinností zaměstnavatele je zálohu zaměstnanci poskytnout. Záloha poskytnutá být nemusí v případě, že se zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodne na neposkytnutí zálohy. Tato dohoda může být písemná nebo ústní.

Příklad č. 1: Na základě písemné dohody je zaměstnanec vyslán zaměstnavatelem na pracovní cestu a zaměstnanci nebyla poskytnutá záloha na cestovní výdaje. Po návratu z pracovní cesty zaměstnanec předložil doklady o vynaložených výdajích svému zaměstnavateli. Tyto výdaje jsou v hodnotě 500 Kč. V tab. 3.1 je ukázané následné vyúčtování pracovní cesty zaměstnance.

Tab. 3.1 Neposkytnutí zálohy

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Výdaje spojené s pracovní cestou	500 Kč	512	333
2.	Vyúčtování výdajů (v hotovosti)	500 Kč	333	211

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.1 vznikne zaměstnanci na straně má dáti náklad při vyúčtování pracovní cesty, jedná se o účet Cestovné a zároveň vznikne na straně dal závazek vůči zaměstnanci, účet Ostatní závazky vůči zaměstnancům. V dalším kroku dojde zaměstnavatelem k úhradě závazku na straně má dáti Ostatní závazky vůči zaměstnancům a také ubudou zaměstnavateli peníze v pokladně na straně dal účet Pokladna.

Příklad č. 2: Zaměstnanci je před vysláním na pracovní cestu poskytnutá záloha v hodnotě 700 Kč. Během pracovní cesty vznikly zaměstnanci výdaje v hodnotě 500 Kč. V tab 3.2 je ukázáno zaúčtování přeplatku i poskytnuté zálohy.

Tab. 3.2 Poskytnutí zálohy - přeplatek

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Záloha poskytnutá zaměstnanci (v hotovosti)	700	335	211
2.	Vyúčtování výdajů	500	512	335
3.	V hotovosti vrácení přeplatku	200	211	335

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.2 je přiblížen příklad poskytnutí zálohy na cestovní výdaje a vrácení přeplatku zaměstnavateli. V první operaci dojde k zaúčtování poskytnuté zálohy na straně má dáti na účtu Pohledávky za zaměstnanci a na straně dal, dochází k úbytku peněz z pokladny z účtu Pokladna. V následujícím kroku dochází k vyúčtování pracovní cesty, zaměstnavateli vznikne náklad na straně má dáti na účtu Cestovné a zároveň se sníží pohledávka za zaměstnancem na straně dal na účtu Pohledávky za zaměstnanci. V poslední operaci je potřeba zaúčtovat rozdíl mezi skutečnou hodnotou výdajů a hodnotou poskytnuté zálohy zaměstnanci. Zaměstnavateli se sníží pohledávky za zaměstnancem, na straně dal na účtu Pohledávky za zaměstnanci a dochází k přírůstku v hotovosti na straně má dáti na účet Pokladna.

Příklad č. 3: Zaměstnanci byla poskytnuta záloha od zaměstnavatele ve výši 300 Kč. Zaměstnanci vznikly v době pracovní cesty výdaje ve výši 500 Kč. V tab. 3.3 je ukázáno zaúčtování pracovní cesty.

Tab. 3.3 Poskytnutí zálohy - doplatek

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Poskytnutí zálohy (v hotovosti)	500 Kč	335	211
2.	Vyúčtování pracovní cesty	300 Kč	512	335
3.	Vrácení doplatku (v hotovosti)	200 Kč	335	211

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.3 je jako první zaúčtování poskytnuté zálohy zaměstnavatelem na účtech 335 – Pohledávky za zaměstnanci a úbytek hotovosti na účet 211 – Pokladna. V druhém zaúčtování dochází k vyúčtování pracovní cesty, zaměstnavateli na straně má dáti na účtu 512 – Cestovné vznikne náklad a zároveň dojde ke snížení pohledávky za zaměstnancem na straně dal na účtu 335 – Pohledávky za zaměstnanci. Ve třetím zaúčtování dochází k porovnání zálohy a skutečných výdajů. Vrácení nedoplatku se projeví na účtu 335 – Pohledávky za zaměstnanci na straně má dáti a úbytkem finančních prostředků na straně dal na účtu 211 Pokladna.

3.2 Náhrada cestovních výdajů

V případě, že je zaměstnanec vyslán na pracovní cestu, má možnost využít různé způsoby dopravy, jedná se o firemní motorové vozidlo nebo hromadnou dopravu a také o soukromé motorové vozidlo.

Příklad č. 4: Zaměstnanec byl poslán dne 8. 2. 2016 na pracovní cestu do Brna. Zaměstnavatel a zaměstnanec se usnesli, že do Brna bude zaměstnanec cestovat vlakem společnosti RegioJet ze svého bydliště v Ostravě. Pracovní schůzka zaměstnance se konala blízko vlakového nádraží v Brně, a proto nebylo nutné využít další dopravní prostředek. Ještě

téhož dne se zaměstnanec vrátil do Ostravy a využil stejnou vlakovou společnost. Zaměstnavatel poskytl zaměstnanci zálohu na cestovní výdaje ve výši 500 Kč. Po skončení pracovní cesty předložil zaměstnanec obě vlakové jízdenky k vyúčtování zaměstnavateli. Hodnota každé jízdenky byla 175 Kč.

Řešení příkladu č. 4: Ve výši 500 Kč byla zaměstnanci poskytnuta záloha. Hodnota obou vlakových jízdenek byla 350 Kč. Vzniklý rozdíl mezi hodnotou zálohy a cestovních výdajů musí zaměstnanec vrátit zaměstnavateli. Jedná se o 150 Kč. Vyúčtování náhrady cestovních výdajů zachycuje tab. 3.4.

Tab. 3.4 Náhrada cestovních výdajů

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Poskytnutí zálohy (v hotovosti)	500 Kč	335	211
2.	Vyúčtování jízdních výdajů	350 Kč	512	335
3.	Vrácení přeplatku (v hotovosti)	150 Kč	211	335

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 3.4 zachycuje příklad zúčtování náhrady cestovních výdajů, který jako Příklad č. 2 se zúčtovává stejně (Poskytnutí zálohy a následný přeplatek). Nejdříve je zaúčtování poskytnuté zálohy přírůstkem na účtu 335 – Pohledávky za zaměstnanci a úbytkem na účtu 211 – Pokladna. Dále dojde k zaúčtování pracovní cesty a vzniku nákladu zaměstnavatele na účtu 512 – Cestovné a sníží se účet 335. Naposledy dojde k srovnání rozdílu mezi vyplacenou zálohou a skutečnými výdaji na účtu 335 a jako přeplatek se zaúčtuje vzniklý rozdíl.

Příklad č. 5: Po písemné dohodě se zaměstnavatelem využil zaměstnanec na pracovní cestu své motorové vozidlo Škoda Superb s průměrnou spotřebou pohonných hmot 5 l na 100 km. Celková ujetá vzdálenost činila 200 km a pracovní cesta se uskutečnila 15. 2. 2016. Po absolvování pracovní cesty poskytl zaměstnanec zaměstnavateli k nahlédnutí technický průkaz jeho silničního motorového vozidla, ale neposkytl účtenku z čerpací stanice. Zaměstnavatel v tomto případě postupoval při výpočtu náhrady za určité množství spotřebovaných pohonných hmot, z cen ve vyhlášce č. 385/2015 Sb. uvedených. Zaměstnanec měl nárok na náhradu za spotřebované pohonné hmoty (NPHM) a na základní náhradu (ZN).

Řešení příkladu č. 5: Jako první krok bude výpočet základní náhrady za množství najetých kilometrů. Pomocí vzorce 3.1 je znázorněn tento výpočet.

$$ZN = \text{počet ujetých kilometrů} \times \text{sazba ZN za 1 km} \quad (3.1)$$

$$ZN = 200 \times 3,80$$

$$ZN = 760 \text{ Kč}$$

Při řešení toho příkladu bude následujícím krokem výpočet náhrady za spotřebované pohonné hmoty. Pomocí vzorce 3.2 je znázorněn výpočet.

$$NPHM = \frac{\text{průměrná spotřeba}}{100} \times \text{cena pohonných hmot} \times \text{počet ujetých kilometrů} \quad (3.2)$$

$$NPHM = \frac{5}{100} \times 29,50 \times 200$$

$$NPHM = 295 \text{ Kč}$$

Vzniklá náhrada zaměstnance je v celkové výši 1 055 Kč. Tato náhrada vznikla ze součtu náhrady za spotřebované pohonné hmoty 295 Kč a základní náhrady 760 Kč. Následné zaúčtování je zachycené v tabulce 3.5.

Tab. 3.5 Náhrada za spotřebované pohonné hmoty

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Náhrada výdajů za pracovní cestu	1 055 Kč	512	333
2.	Z účtu úhrada zaměstnanci	1 055 Kč	333	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.5 je v prvním řádku ukázka zaúčtování náhrady na účet Cestovné na straně má dáti a na straně dal účet Ostatní závazky vůči zaměstnancům. Druhé zaúčtování je úhrada závazku, snížením účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům a na straně má dáti a snížením účtu Bankovní účty na straně dal.

3.3 Stravné při tuzemských pracovních cestách

Dle § 163 zákoníku práce se řídí pravidla pro stanovení výše stravného v České republice. Tento samotný zákon umožňuje zaměstnavateli zvýšení částek, které jsou uvedené v zákoně. Z tohoto důvodu je vhodné, aby měl zaměstnavatel vnitřní směrnici vytvořenou, směrnice, která by náhrady zaměstnanců jasně stanovovala. Výpočet doby, kterou zaměstnanec strávil na pracovní cestě je zde velice důležitý, protože na tuto dobu lze nahlížet ze dvou úhlů. První úhel se řídí kalendářním dnem, který končí ve 24:00 h Druhý úhel se zřídka odděleného hodnocení délky pracovní cesty v kalendářním dni.

Příklad č. 6: Zaměstnanec byl vyslán svým zaměstnavatelem na kratší pracovní schůzku. Začátek byl určen na 10:00 h v Ostravě a konec pracovní cesty na 14:00 h také v Ostravě. Na pracovní cestu zaměstnanec použil firemní vůz. Nárok na stravné dle vnitřní směrnice vzniká nejméně po 5 h pracovní cesty.

Řešení příklad č. 6: Pracovní cesta netrvala déle než 5 h a proto zaměstnanci dle vnitřní směrnice nevzniká právo na stravné. Nevzniká zde ani právo na náhradu jízdních výdajů, protože zaměstnanec k přepravě použil firemní vůz, zaměstnavatel hradí náklady.

Příklad č. 7: Dne 7. 3. 2016 jel zaměstnanec do Prahy na pracovní cestu. Strávený čas na pracovní cestě se rovnal 14 h. Pracovní cesta začala v Ostravě v místě bydliště zaměstnance v 7:00 h. Zaměstnance vyzvednul firemním automobilem, v místě jeho bydliště kolegu a jeli společně na pracovní schůzku do Prahy. Zaměstnanci nebylo poskytnuto ani jedno bezplatné jídlo během pracovní cesty. Téhož dne v 21:00 h skončila pracovní cesta. Zaměstnanec byl odvezen na místo svého stálého bydliště.

Řešení příkladu č. 7: Zaměstnanci nevznikly během pracovní cesty ani pracovní schůzky žádné jízdní výdaje, a proto mu nárok na náhradu jízdních výdajů nevzniká. Dle § 163 zákoníku práce vzniká zaměstnanci nárok na stravné nejméně v hodnotě 106 Kč. Ve vnitřní směrnici bytového družstva je stanové stravné dle § 163 zákoníku práce. Následné zaúčtování je v tab 3.6.

Tab. 3.6 Náhrada stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Náhrada stravného	106 Kč	512	333
2.	Úhrada stravného (v hotovosti)	106 Kč	333	211

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.6 je zaúčtování stravného za pracovní cestu. Jako první je zaúčtování nákladu na účet Cestovné a zvýšení závazku vůči zaměstnanci na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům. Jako druhé je zaúčtování závazku na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům a úbytek peněz v hotovosti na účtu Pokladna.

Příklad č. 8: Zaměstnanec byl vyslán zaměstnavatel na pracovní schůzku do Prahy. Pracovní cesta se uskutečnila 14. 2. 2016 a začala v 7:00 h. Zaměstnavatel zajistil cestu do Prahy. Zaměstnavatel využil firemní vozidlo a zavezl zaměstnance do Prahy na místo schůzky. Výdaje na oběd a večeři uhradil zaměstnavatel během schůzky v Praze. V 23:00 h nastal konec pracovní cesty. Pracovní cesta měla celkovou dobu trvání 16 hodin.

Řešení příkladu č. 8: V tomto případě zaměstnanci také nevzniká nárok na náhradu jízdních výdajů. Zaměstnanci bylo podáváno jídlo, na které si vůbec nepřispívá. V tomto případě podle vnitřních směrnic nárok na náhradu vznikne zaměstnanci, náhrada je snížena o 35 %. Zaměstnanec byl na pracovní cestě 16 hodin, řadí se do kategorie nároku na stravné od 12 h do 18 h. Výpočet náhrady stravného je prvním krokem v tomto případě. Výpočet je znázorněn pomocí vzorce 3.3.

$$\text{Náhrada} = 106 - \left(2 \times \frac{35}{100} \times 106 \right) \quad (3.3)$$

$$\text{Náhrada} = 31,80 \text{ Kč}$$

Následné zaúčtování je popsáno v tab. 3.7.

Tab. 3.7 Náhrada stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Vyúčtování pracovní schůzky	31,80 Kč	512	333
2.	Uhrazení zaměstnanci (na účet)	31,80 Kč	333	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.7 je nejdříve účtováno na straně má dáti na nákladovém účtu Cestovné a o vzniku závazku na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům. Dále zanikne závazek na straně má dáti na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům a k úhradě závazku dojde z bankovního účtu na straně dal, účet Bankovní účty.

3.4 Náhrada za ubytování

Zákoníkem práce je vymezena náhrada za ubytování a konkrétně se nachází v § 163 tohoto zákona. Nejen náhrada jízdních výdajů ale i stravné je úzce spjaté s náhradou za ubytování.

Příklad č. 9: Dne 3. 3. 2016 vyslal zaměstnavatel svého zaměstnance na pracovní cestu do Prahy. Pracovní cesta začala v Ostravě v 8:00 h a konec pracovní cesty dne 4. 3. 2016 v 10:00 také v Ostravě. Z důvodu trvání pracovní cesty přes noc, bylo nezbytné zajistit ubytování zaměstnance. Zaměstnanec měl zajištěné ubytování v hotelu, které občas jeho zaměstnavatel navštěvuje. Zaměstnavatel v rámci ubytování zajistil zaměstnanci také stravu v podobě plné penze. První den měl zaměstnanec zabezpečenou stravu ve formě obědu a večeře. Další den měl zajištěnou pouze snídani, která byla v 7:00 h. V náhradách za stravné se zaměstnavatel řídí podle částek uvedených v § 163 zákoníku práce. Zaměstnanec obdržel od zaměstnavatele platební kartu, veškeré své náklady týkající se pracovní cesty uhradil kartou. Ve vybraném hotelu stál pobyt i se stravou celkem 3 540 Kč. Tato platba byla uhrazená poskytnutou kartou od zaměstnavatele. Dále zaměstnavatel poskytl zaměstnanci firemní automobil na absolvování pracovní cesty do Prahy.

Řešení příkladu č. 9: Zaměstnanec použil k přepravě na pracovní cestu firemní vůz, z tohoto důvodu mu nárok na náhradu jízdních výdajů nevzniká. Nárok na náhradu za ubytování zaměstnanci vznikl, ale platební kartu poskytl zaměstnavatel zaměstnanci, v tomto případě zanikl nárok na náhradu za ubytování, ve skutečnosti zaměstnanci žádné výdaje nevznikly. Zaměstnanec na právo na stravné snižené, protože stravné zajistil zaměstnavatel. Jedná-li se o více než jeden kalendářní den, při výpočtu náhrady za stravné existují dvě varianty. Uplatňuje se ta varianta, která je pro zaměstnance výhodnější. Kdyby se při výpočtu cestovních náhrad dny strávené na pracovní rozdělily takto:

1. den 8:00 h – 24:00 h (16 h),
2. den 0:00 h – 10:00 h (10 h),

je ukázáno v tab. 3.8.

Tab. 3.8 Náhrada stravného

Den	Doba prac. cesty	ZS stravného	Snížení stravného o	Stravné po snížení
1.	16 h	106 Kč	$35 \% \times 2$	31,80 Kč
2.	10 h	70 Kč	$70 \% \times 1$	21 Kč
Celkem				52,80 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Další tabulka 3.9 zobrazuje způsob výpočtu doby strávené v rámci pracovní cesty jiným způsobem a to následně:

- den 8:00 h – 8:00 h (24 h),
- den 8:00 h – 10:00 h (2 h).

Tab. 3.9 Náhrada stravného

Den	Doba prac. doby	ZS stravného	Snížení stravného o	Stravné po snížení
1.	24 h	166 Kč	$25 \% \times 3$	41,50 Kč
2.	2 h	-	-	-
Celkem				41,50 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výhodnější bude pro zaměstnance přihlížet k pracovním dnům jako v tab. 3.8, zjistíme to porovnáním tab. 3.8 a tab. 3.9. Zaměstnanec dosáhne náhrady 52,80 Kč. Kdyby se upustilo od odděleného posuzování délky trvání pracovní cesty jako v tab. 3.9, tak by zaměstnanci náležela náhrada pouze ve výši 41,50 Kč. Následné zaúčtování viz tab. 3.10.

Tab. 3.10 Zaúčtování pracovní cesty

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Zúčtování ubytování (z účtu)	3 540 Kč	512	221
2.	Náhrada stravného (z účtu)	52,80 Kč	512	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.10 je ukázané zaúčtování pracovní cesty na nákladový účet na stranu má dáti Cestovné a na aktivní účet Bankovní účty snížením finančních prostředků. Platba za ubytování byla uhrazená zaměstnancem platební kartou zaměstnavatele. Dále je zaúčtována náhrada stravného také na účtu Cestovné a snížení bankovního účtu Bankovní účty.

3.5 Stravné v zahraničí

Pro určení správné měny a pro následnou úhradu nákladů, pokud zaměstnanec cestuje mezi více státy, je zde důležitý výpočet doby strávené mimo tuzemsko.

Příklad č. 10: Zaměstnanec byl se svým nadřízeným na pracovní cestě v Bratislavě. Doba strávená mimo území České republiky byla celkem pouze 1 hodinu. Zaměstnanec byl

v místě svého trvalého bydliště, byl vyzvednut v Ostravě svým nadřízeným. Začátek pracovní cesty byl stanoven na 21. 3. 2016 v 7:00 h. V 10:00 h téhož dne byl stanoven konec pracovní cesty. Pracovní cesta měla délku 3 h.

Řešení příkladu č. 10: Na pracovní cestě mimo Českou republiku nebyl zaměstnanec déle než hodinu, proto dle § 170 zákoníku práce nemá nárok na zahraniční stravné. Celková délka pracovní cesty dosáhla pouze 4 h, a proto zaměstnanci nevzniká nárok na tuzemské stravné.

Příklad č. 11: Zaměstnanec byl vyslán zaměstnavatelem do Vídně na zahraniční pracovní cestu. V místě bydliště zaměstnance, v Ostravě počala zahraniční pracovní cesta dne 23. 3. 2016 a začala v 6:00 h. Na zahraniční pracovní cestu jel zaměstnanec firemním vozem s kolegy. Hranice České republiky překročili v 7:00 h. Zaměstnanec celkem ve Vídni strávil 5 hodin. Překročení hranic nastalo ve 13:00 h. Konec pracovní cesty byl dne 23. 3. 2016 v Ostravě ve 14:30 h.

Řešení příkladu č. 11: Celkem zaměstnanec strávil 6,5 hodin na zahraniční pracovní cestě, z tohoto důvodu mu vzniká právo na stravné zahraniční ve výši 1/3 základní sazby. Nárok na tuzemské stravné zaměstnanci nevzniká, protože v rámci České republiky strávil na pracovní cestě pouze 2,5 h. Výše základní sazby ve Vídni činí dle vyhlášky č. 309/2015 Sb. 45 EUR. V hodnotě 15 EUR vzniká zaměstnanci nárok na stravné v rámci zahraniční pracovní cesty. K výpočtu bytové družstvo užívá kurz, který platí v den vyúčtování pracovní cesty vyhlášený Českou národní bankou. V den ukončení pracovní cesty, byla tato vyúčtována. Kurz byl vyhlášen na 27,03 Kč za 1 EUR. Následné zaúčtování viz tab. 3.11.

Tab. 3.11 Náhrada zahraničního stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Náhrada stravného	405,45 Kč	512	333
2.	Úhrada stravného (z účtu)	405,45 Kč	333	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.11 je nejdříve zaúčtován vznik náhrady a závazku pomocí účtu 512 – Cestovné a účtu 333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům. Dále je zaúčtován zánik závazku na straně má dáti a úhrada proběhne přes účet 221 – Bankovní účty.

Příklad č. 12: Zaměstnavatel vyslal svého zaměstnance na zahraniční pracovní cestu do Trenčína. Od 23. 3. 2016 do 25. 3. 2016 se uskutečnila pracovní cesta. Na zahraniční pracovní cestě byl zaměstnavatel se svým zaměstnancem. Dopravu zajistil zaměstnavatel firemním vozidlem. Zaměstnavatel také zajistil ubytování a zaměstnanec neměl povinnost uhradit jakékoliv náklady. Začátek pracovní cesty byl 23. 3. 2016 v 7:00 h v Ostravě.

Překročení hranic nastalo v 8:00 h. A v 10:00 h dorazili na místo ubytování. V hotelu byla zaměstnavatelem zajištěna následující strava:

- 1. den – oběd, večeře,
- 2. den – snídane, oběd a večeře,
- 3. den – snídane.

Hotelové snídane se konaly od 7:30 do 10:00 h. Poslední den, po snídani, zaměstnavatel a zaměstnanec odjeli zpět od Ostravy. Z Trenčína odjeli v 11:00 h a hranice překročili ve 12:00 h. Ukončení pracovní cesty bylo stanoveno na 13:00 h v Ostravě. Výše základní sazby dle vyhlášky č. 309/2015 Sb. činí pro Slovenskou republiku 35 EUR.

Řešení příkladu č. 12: Zaměstnavatel zajistil ubytování dopředu, a proto zaměstnanci nepřísluší právo na náhradu za ubytování a také mu nevznikly žádné výdaje. Dále zaměstnavatel zajistil dopravu firemním vozem, ani v tomto případě zaměstnanci nevznikla náhrada jízdních výdajů. Protože zaměstnanec nestrávil na pracovní cestě v tuzemsku alespoň 5 h, nevzniká zaměstnanci nárok na stravné. Zaměstnanci vznikla náhrada na zahraniční stravné. Lze přistupovat dvěma způsoby k výpočtu u pracovní cesty, která má délku trvání více než jeden den a týká se zahraničního stravného.

Prvním způsobem lze z pohledu času ke dnům přistupovat takto (viz tab. 3.12):

- 1. den 7:00 h – 24:00 h (1 h tuzemsko, 16 h zahraničí),
- 2. den 0:00 h – 24:00 h (24 h zahraničí),
- 3. den 0:00 h – 13:00 h (12 h zahraničí, 1 h tuzemsko).

Tab. 3.12 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	1 h	16 h	35 EUR	23,33 EUR = 2/3 z 35 EUR	35 % × 2	7 EUR
2.	-	24 h	35 EUR	35 EUR	25 % × 3	8,75 EUR
3.	1 h	12 h	35 EUR	11,66 EUR = 1/3 z 35 EUR	70 % × 1	3,50 EUR
Celkem						19,25 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak vypočítat zahraniční stravné druhým způsobem, když pracovní cesta trvá déle než jeden den, je ke dnům stráveným na pracovní cestě přihlížet takto (viz tabulka 3.13):

- 1. den 7:00 h – 7:00 h (1 h tuzemsko, 23 h zahraničí),
- 2. den 7:00 h – 7:00 h (24 h zahraničí),
- 3. den 7:00 h – 13:00 h (5 h zahraničí, 1 h tuzemsko).

Tab. 3.13 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	1 h	23 h	35 EUR	35 EUR	$25 \% \times 2$	17,50 EUR
2.	-	24 h	35 EUR	35 EUR	$25 \% \times 3$	8,75 EUR
3.	1 h	5 h	35 EUR	11,66 EUR = 1/3 z 35 EUR	$70 \% \times 1$	3,50 EUR
Celkem						29,75 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Srovnáním dvou možných variant uvedených v tab. 3.12 a tab. 3.13 je zjištěno, že je výhodnější z pohledu zaměstnance přistupovat druhým způsobem k výpočtu doby stravné na zahraniční pracovní cestě. A upustit od odděleného hodnocení délky konání pracovní cesty. Pokud by přistupoval zaměstnavatel k výpočtu prvním způsobem, výše náhrady zahraničního stravného by dosáhla 19,25 EUR. Druhá varianta je pro zaměstnance výhodnější, protože mu vzniká nárok na náhradu zahraničního stravného ve výši 29,75 EUR. Podle vnitřní směrnice byl k přepočtu měny použit kurz České národní banky, jenž byl platný při dni vyúčtování pracovní cesty a dosáhl hodnoty 27,38 za 1 EUR (viz tab. 3.14).

Tab. 3.14 Zaúčtování stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Náhrada stravného	814,56 Kč	512	333
2.	Úhrada stravného (z účtu)	814,56 Kč	333	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.14 je v prvním kroku účtováno zahraniční stravné jako náklad na účtu Cestovné a vzniká závazek na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům. V druhém kroku uhradíme závazek z účtu Bankovní účty.

Příklad č. 13: na zahraniční pracovní cestu zaměstnavatel vyslal svého zaměstnance do dvou států, kde je rozdílná sazba stravného zahraničního. Začátek pracovní cesty byl stanoven na 18. 1. 2016 v Ostravě v 7:00 h. Zaměstnanec měl sjednanou pracovní schůzku v Bratislavě, při přepravě do Slovenské republiky použil firemní vozidlo. V 9:00 h překročil hranice a do Bratislavy dorazil v 12:00 h. V bratislavském hotelu měl zaměstnanec zabezpečený oběd a večeři v den příjezdu a další den snídani a strávil zde i noc. Po snídani

v 9:00 h Další den odjel z Bratislavy směrem do Vídně. Hranici mezi Slovenskem a Rakouskem překročil v 10:00 h. V 11:00 h dorazil do Vídně a ubytoval se v hotelu. V den příjezdu měl zajištěný oběd a večeři, v rámci ubytování v hotelu. Zaplacenou snídani měl v hotelu následující den, která se konala od 7:30 h do 10:00 h, a poté v 10:00 h odjel zpět do Ostravy. Hranice mezi Rakouskem a Českou republikou překročil v 12:00 h a do Ostravy dorazil v 16:00 h. Zaměstnavatel zapůjčil zaměstnanci platební kartu, veškeré výdaje spojené s ubytováním byly hrazeny zaměstnancem z této karty. V cestovním příkazu byla pracovní cesta v Bratislavě zapsaná jako jedna cesta a jako druhá pracovní cesta schůzka ve Vídni. To znamená, že pracovní cesty byly účtovány odděleně.

Řešení příkladu č. 13: Výši stravného má každý stát jinou, a proto je nutné si náhradu za zahraniční stravné rozdělit a v rámci vyúčtování dojde v cestovním příkazu k oddělenému zapsání. Je nutné zohlednit na pracovních cestách nahlížení na počet hodin strávených. Prvním způsobem (viz tab. 3.15 a tab. 3.16) je možné na dobu strávenou na pracovních cestách nahlížet takto:

- 1. den 7:00 h – 24:00 h (2 h tuzemsko, 15 h Slovensko)
- 2. den 0:00 h – 24:00 h (10 h Slovensko, 14 h Rakousko)
- 3. den 0:00 h – 16:00 h (12 h Rakousko, 4 h tuzemsko).

Tab. 3.15 Zahraniční stravné – Slovenská republika

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	2 h	15 h	35 EUR	23,33 EUR = 2/3 z 35 EUR	35 % × 2	7 EUR
2.	-	10 h	35 EUR	11,66 EUR = 1/3 z 35 EUR	70 % × 1	3,50 EUR
Celkem						10,50 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 3.16 Náhrada stravného - Rakousko

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
2.	-	14 h	45 EUR	30 EUR = $\frac{2}{3}$ z 45 EUR	$35 \% \times 2$	9 EUR
3.	4 h	12 h	45 EUR	15 EUR = $\frac{1}{3}$ z 45 EUR	$70 \% \times 1$	4,50 EUR
Celkem						13,50 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše náhrady za zahraniční stravné by činila dohromady za obě zahraniční pracovní cesty celkem 24 EUR. Celková částka se skládá ze součtu 10,50 EUR za Slovensko (viz tab. 3.15) a 13,50 EUR za Rakousko (viz tab. 3. 16).

Druhý způsob (viz tab. 3. 17 a tab. 3.18) nahlížení na dobu strávenou na zahraničních pracovních cestách by byl takto:

- 1. den 7:00 h – 7:00 h (2 h tuzemsko, 22 h Slovensko),
- 2. den 7:00 h – 7:00 h (3 h Slovensko, 21 h Rakousko),
- 3. den 7:00 h – 16:00 h (5 h Rakousko, 4 h tuzemsko).

Tab. 3.17 Náhrada stravného - Slovensko

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	2 h	22 h	35 EUR	35 EUR	$25 \% \times 2$	17,50 EUR
2.	-	3 h	35 EUR	11,66 EUR = $\frac{1}{3}$ z 35 EUR	$70 \% \times 1$	3,50 EUR
Celkem						21 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 3.18 Náhrada stravného - Rakousko

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
2.	-	21 h	45 EUR	45 EUR	$25 \% \times 2$	22,50 EUR
3.	4 h	5 h	45 EUR	15 EUR = 1/3 z 45 EUR	$70 \% \times 1$	4,50 EUR
Celkem						27 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková náhrada za zahraniční stravné v druhé variantě by dosahovala celkové výše 48 EUR, což je součet 21 EUR za Slovensko (viz tab. 3.17) a 27 EUR za Rakousko (viz tab. 3.18).

V první variantě vznikl nárok ve výši 24 EUR a ve druhé variantě 48 EUR. Porovnáním těchto variant by bylo dosaženo zjištění, že je výhodnější pro zaměstnance pohlížet na dobu v zahraničí strávenou prostřednictvím druhé varianty, to by znamenalo odstoupit od odděleného nahlížení na trvání pracovních cest. Proto nárok na zahraniční stravné vznikne zaměstnanci v hodnotě 48 EUR. Jelikož oba státy, ve kterých se uskutečnily zahraniční pracovní cesty, mají měnu totožnou, může být stravné pro tento příklad společně uhrazené. Kurz České národní banky bude použit pro přepočítání na českou měnu. V den vyúčtování pracovní cesty byl kurz za 1 EUR 27 Kč (viz tab. 3.19).

Tab. 3.19 Zaúčtování stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Náhrada stravného	1 296 Kč	512	333
2.	Úhrada stravného (z účtu)	1 296 Kč	333	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 3.19 je ukázáno zaúčtování náhrady stravného a úhrada následného zahraničního stravného. První operace zachycuje nákladový účet Cestovné a vznik závazku na účtu Ostatní závazky vůči zaměstnancům. Druhá operace zahrnuje úhradu závazku na straně má dáti účet Ostatní závazky vůči zaměstnancům a úbytek firemních prostředků na straně dal na účtu Bankovní účty.

3.6 Souhrnný příklad

Pracovní cesta v rámci tuzemska

Příklad č. 14: Zaměstnanci začala dvoudenní pracovní cesta z Ostravy do Karlových Varů dne 7. 3. 2016 v 8:00 h. Po písemné dohodě se zaměstnavatelem využil zaměstnanec své

soukromé motorové vozidlo s průměrnou spotřebou 8 l na 100 km, značky Audi. Za pracovní cestu celkový počet najetých kilometrů činil 1 250 km. Zaměstnavateli zaměstnanec předložil doklady o nákupech pohonných hmot z čerpacích stanic a taktéž technický průkaz silničního motorového vozidla. Litř pohonných hmot na čerpacích stanicích natankoval za 38,80 Kč a za 33 Kč. Náhrady jízdních výdajů se zaokrouhlily dle vnitřní směrnice matematicky na celé koruny. Zaměstnanec měl zajištěné ubytování v hotelu na jednu noc za 1 600 Kč, v ceně ubytování nebyla zahrnuta strava. Dle § 163 zákoníku práce stanovil zaměstnavatel náhradu za tuzemské stravné. Pracovní cesta zaměstnance byla ukončena 9. 3. 2016 v 20:00 h v Ostravě. Zaměstnanec obdržel zálohu ve výši 7 100 Kč. Následné záúčtování viz tabulka 3.22.

Řešení příklad č. 14: Zaměstnanec má nárok na náhradu za spotřebované pohonné hmoty a na základní náhradu. S přihlédnutím k tomu, že zaměstnanec předložil dvojici dokladů o natankování pohonných hmot, stanoví se cena průměrem aritmetickým těchto dvou cen. Dále má zaměstnanec nárok na stravné a náhradu za ubytování.

Výpočet základní náhrady za počet ujetých kilometrů je prvním krokem k určení náhrady jízdních výdajů. Výpočet je znázorněn pomocí vzorce 3.4.

$$ZN = \text{počet ujetých kilometrů} \times \text{sazba ZN za 1 km}$$

$$ZN = 1\,250 \times 3,80$$

$$ZN = 4\,750 \text{ Kč}$$

Dále následuje výpočet náhrady za spotřebované pohonné hmoty. Výpočet je znázorněn pomocí vzorce 3.5.

$$NPHM = \frac{\text{průměrná spotřeba}}{100} \times \text{cena pohonných hmot} \times \text{počet ujetých kilometrů} \quad (3.5)$$

$$NPHM = \frac{8}{100} \times \left(\frac{33 + 38,80}{2} \right) \times 1\,250$$

$$NPHM = 3\,590 \text{ Kč}$$

Náhrady za jízdní výdaje celkem činí 8 340 Kč, což je součet základní náhrady ve výši 4 750 Kč a náhrady za spotřebované pohonné hmoty v částce 3 590 Kč.

Zaměstnavatel a zaměstnanec se písemně dohodli na zvoleném hotelu, po skončení pracovní cesty předložil zaměstnanec doklad o zaplacení ubytování, a proto výše náhrady za ubytování činí v prokázané výši 1 600 Kč.

Dvěma způsoby lze určit náhradu za tuzemské stravné. V prvním způsobu se dny, které zaměstnanec strávil na pracovní cestě, rozdělí následně (viz tab. 3. 20):

- 1. den 8:00 h – 24:00 h (16 h tuzemsko),
- 2. den 0:00 h – 20:00 h (20 h tuzemsko).

Tab. 3.20 Náhrada stravného

Den	Doba pracovní cesty	Stravné
1.	16 h	106 Kč
2.	20 h	166 Kč
Celkem		272 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Při použití druhého způsobu nahlížení na dny strávené na pracovní cestě, se dny rozdělí takto (viz tab. 3.21):

- 1. den 8:00 h – 8:00 h (24 h tuzemsko),
- 2. den 8:00 h – 20:00 h (12 h tuzemsko).

Tab. 3.21 Náhrada stravného

Den	Doba pracovní cesty	Stravné
1.	24 h	166 Kč
2.	12 h	70 Kč
Celkem		236 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Porovnáním tab. 3.20 a tab. 3.21 lze vyvodit závěr, že první varianta je pro zaměstnance výhodnější. V této variantě se pracovní cesta posuzovala podle kalendářních dnů. Zaměstnanec má nárok na stravné v celkové výši 272 Kč.

V tab. 3.22 je uvedeno zaúčtování vzniklých náhrad při uskutečnění pracovní cesty zaměstnance.

Tab. 3.22 Vyúčtování tuzemské pracovní cesty

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	V hotovosti poskytnutí zálohy	7 100 Kč	335	211
2.	Zúčtování jízdních výdajů	8 340 Kč	512	335
3.	Zúčtování stravného	272 Kč	512	335
4.	Zúčtování ubytování	1 600 Kč	512	335
5.	V hotovosti vrácení doplatku zaměstnanci	3 112 Kč	335	211

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako první je v tab. 3.22 zaúčtována záloha, kterou snížíme účet Pokladna a zároveň vznikne pohledávka na účtu Pohledávky za zaměstnanci. Zaúčtováním jízdních výdajů, stravného a ubytování vznikne náklad na straně má dáti na účtu Cestovné a na straně dal použijeme účet Pohledávky za zaměstnanci. Porovnáním strany má dáti a strany dal na účtu Pohledávky za zaměstnanci nám pomůže určit výši doplatku zaměstnanci. Na straně má dáti se tento doplatek zaúčtuje na účet Ostatní pohledávky za zaměstnanci a na straně dal účtem Pokladna.

3.7 Daňová uznatelnost nákladů u zaměstnavatele

Každá fyzická a právnická osoba, podle § 2 odst. 2 zákona 586/1992, zákon o daních z příjmů, která má bydliště či sídlo na území České republiky, má daňovou povinnost. Daňová povinnost se vztahuje na příjmy ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů ze zahraničí. V této podkapitole se budeme věnovat dani z příjmu právnických osob. Podle § 24 odst. 2, písm. k) zákona o daních z příjmů, jsou cestovní náhrady odečitatelnou položkou ze základu daně, protože patří do nákladů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Dělení zaměstnavatelů na zaměstnavatele v podnikové sféře a zaměstnavatele ze státní a příspěvkové sféry je pro daňovou uznatelnost cestovních náhrad zcela klíčové. Vyšší cestovní náhrady než udává zákoník práce, mohou poskytovat zaměstnavatelé z podnikatelské sféry. Tyto náklady si mohou odečítat ze základu daně z příjmu, zatímco zaměstnavatelé ze státní a příspěvkové sféry nesmí poskytovat zaměstnanci jiné nebo vyšší cestovní náhrady dle § 173 zákoníku práce.

Každý rok vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí právní předpis⁸, který upravuje výši cestovních náhrad, stravného, sazby základní náhrady při použití silničních motorových vozidel a stanovuje průměrnou cenu pohonných hmot. Ministerstvo financí vydává právní prováděcí předpis⁹, který upravuje stravné v případě zahraniční cesty.

⁸ aktuálně vyhláška č. 285/2015 Sb.

⁹ aktuálně vyhláška č. 309/2015 Sb.

4 Praktická aplikace cestovních náhrad ve vybraném bytovém družstvu

Obsahem kapitoly je charakteristika vybraného bytového družstva, vnitřní směrnice a následně ukázka příkladů, které obsahují výpočet a také zaúčtování. V závěru kapitoly je zaměření na zhodnocení vnitřní směrnice a návrhy úprav vybraného bytového družstva.

4.1 Charakteristika vybraného bytového družstva

Bytové družstvo vzniklo v roce 1960 a je zapsáno v obchodním rejstříku, vedeným Krajským soudem v Ostravě.

Zabezpečuje výstavbu bytů v družstevních domech, jakož i výstavby nebytových prostor, které pronajímá. Přiděluje družstevní byty a nebytové prostory a uzavírá smlouvy o nájmu. Zabezpečuje údržbu a správu bytových a nebytových objektů. Poskytuje, popř. zabezpečuje plnění spojená s bydlením.

Družstvo prošlo určitým vývojem, který se v nedávné době dovršil komplexní revitalizací bytového fondu.

Bytové družstevnictví v ČSSR mělo za úkol urychlit bytovou výstavbu za přispění občanů. Nejstarší dům z fondu bytového družstva byl postaven v Petřvaldě svépomocí zaměstnanci Dolu Čs. pionýr. Další domy se stavěly od roku 1965 již státní stavební firmou Bytostav Ostrava.

Stavební bytové družstvo vzniklo z osmi samostatných družstev.

Zbývající domy byly postaveny již po sloučení družstev v roce 1975, pro nové pracovníky dolů z důvodu zvyšující se těžby uhlí v revíru pro potřeby tehdejšího národního hospodářství.

Stavební bytové družstvo začínalo rozvoj s devíti členy představenstva a sedmi pracovníky v administrativě. Kanceláře družstva byly ve dvou bytech až do požáru v roce 1978. Pak se družstvo přestěhovalo do nevyhovujících přízemních bytů, které byly vyňaty z bytového fondu. Bytové družstvo v roce 1989 zřídilo vlastní údržbu, která byla dříve zajišťována pracovníky na dohodu. Umožnil to útlum v hornictví a zanedbaná terciální sféra, kam se mohly pracovní síly přesunout. Družstvo pořídilo dodávkový automobil Škoda 1203 a montážní vozidlo Škoda 105, pro které byla uvolněna jedna garáž. Koncem roku 1992 došlo k přejmenování organizace. V roce 1995 byla údržba z ekonomických důvodů zrušena, automobily byly prodány a tyto práce byly zadávány soukromým firmám.

4.2 Vnitřní směrnice vybraného bytového družstva

Ve vybraném bytovém družstvu cestovní náhrady upravují vnitřní směrnice a jsou vytvořeny na základě zákoníku práce. Bytové družstvo má výši stravného v tuzemsku následující:

- 70 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 106 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 166 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Uvedené částky jsou v souladu s § 163 zákoníku práce, neboť jsou stanoveny na požadovaném minimu. Výše stravného se mění v závislosti na vývoji cen prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189.

Při zahraniční cestě má stravné stejnou strukturu jako § 170 zákoníku práce a řídí se podle času překročení hranice České republiky. Zaměstnanci přísluší zahraniční stravné ve výši:

- základní sazby, pokud trvá zahraniční pracovní cesta déle než 18 hodin,
- 2/3 základní sazby, pokud trvá zahraniční pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 1/3 základní sazby, pokud trvá zahraniční pracovní cesta déle než 1 hodinu, maximálně však 12 hodin.

Při zahraniční pracovní cestě se zaměstnanci poskytuje kapesné ve výši 40 % zahraničního stravného, které zaměstnanci přísluší, po snížení bezplatně poskytnutého jídla. Kapesné je určeno pro osobní potřebu zaměstnance. Způsob použití kapesného zaměstnanec nesděljuje ani neprokazuje doklady.

Pro den vyúčtování pracovní cesty se používá kurz České národní banky platný při vyúčtování zahraniční pracovní cesty.

Dle vnitřní směrnice probíhá krácení stravného obdobně, jak určuje § 170 zákoníku práce. Bylo-li zaměstnanci v průběhu uskutečnění zahraniční pracovní cesty zabezpečeno jídlo, které má formu snídaně, oběda nebo večeře, na něž zaměstnanec finančně nepřispívá, snižuje se zahraniční stravné za každé bezplatné poskytnuté jídlo:

- o 70 % jde-li o zahraniční stravné ve výši jedné třetiny základní sazby za jedno jídlo,
- o 35 % jde-li o zahraniční stravné ve výši dvou třetin základní sazby za jedno jídlo,
- o 25 % jde-li o zahraniční stravné ve výši základní sazby za jedno jídlo.

V rámci výpočtu tuzemského i zahraničního stravného se výsledné částky zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru.

Při vyúčtování pracovní cesty má zaměstnanec povinnosti

Použije-li zaměstnanec na pracovní cestě soukromé silniční motorové vozidlo je jeho povinností předložit zaměstnavateli k nahlédnutí tyto doklady:

- platný řidičský průkaz,
- technický průkaz vozidla,
- doklad o sjednaném pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zákona č. 68/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tj. platnou zelenou kartu,
- smlouvu o havarijním pojištění vozidla.

Záloha na cestovní náhrady se zaměstnanci poskytuje do předpokládané výše cestovních náhrad. Pokud si zaměstnanec zálohu v hotovosti nevyzvedne na pokladně před nástupem na pracovní cestu, má se za to, že souhlasil s tím, že mu záloha poskytnuta nebude. V případě zahraniční cesty se zaměstnanci poskytne doplatek v české měně. Záloha se v případě zahraniční pracovní cesty poskytuje v měně státu, do něhož byl zaměstnanec vyslán. Případně v některé volné směnitelné měně, nebo měně, na které se zaměstnavatel se zaměstnancem dohodl. Nevyúčtuje-li zaměstnanec včas zálohu na pracovní cestu, srazí mu zaměstnavatel nevyúčtovanou zálohu ze mzdy v daném měsíci.

Po ukončení pracovní cesty je zaměstnanec povinen neodkladně informovat vedoucího zaměstnance, který pracovní cestu nařídil, o jejích výsledcích a v případě jeho požadavku vypracovat a předat mu písemnou zprávu. Zaměstnanec dále bez zbytečného odkladu vyplní příslušné kolonky části B Cestovního příkazu a doloží všechny doklady rozhodné pro vyúčtování cestovních náhrad. Svým podpisem na tomto vyúčtování potvrzuje, že údaje jsou úplně pravdivé. Takto vyplněný cestovní příkaz předá bezodkladně, nejpozději do 10 pracovních dnů po ukončení pracovní cesty na ekonomický úsek pracovníkovi odpovědnému za likvidaci cestovních náhrad. Nejpozději do 10 pracovních dnů po předložení všech nezbytných dokladů vrátí zaměstnanec případný přeplatek do pokladny, případně mu bude vyplacen doplatek týkající se příslušné pracovní cesty. Se zaměstnancem lze dohodnout, že uvedené vypořádání bude provedeno za všechny pracovní cesty uskutečněné v kalendářním měsíci najednou.

Náhrada za využití silničního motorového vozidla

Bytové družstvo se v těchto náhradách přizpůsobuje částkám, jenž jsou vyjmenovanými v zákoníku práce. Na použití vlastního motorového vozidla se zaměstnanec se zaměstnavatelem musí domluvit písemně nebo na základně ústní domluvy. Zaměstnanci náleží náhrada za využití silničního motorového vozidla za 1 km jízdy a to podle druhu vozidla:

- u jednostopých vozidel a tříkolek 1,00 Kč,
- u osobních silničních motorových vozidel 3,80 Kč.

Nedoloží-li zaměstnanec doklady o čerpání odpovídajícího množství pohonných hmot, platí tyto ceny:

- 29,70 Kč u benzínu automobilového 95 oktanů,
- 33,00 Kč u benzínu automobilového 98 oktanů,
- 29,50 Kč u motorové nafty.

Za využití soukromého motorového vozidla se při výpočtu náhrady, se tato zaokrouhlí matematicky na celé koruny. Lze také sjednat se zaměstnavatelem poskytování náhrad ve výši odpovídající ceně jízdného meziměstské i v městské hromadné dopravě, za použití silničního motorového vozidla.

4.3 Příklady cestovních náhrad ve vybraném bytovém družstvu

Příklad č. 15: Dne 7. 3. 2016 vyslal zaměstnavatel svého zaměstnance do Brna na pracovní cestu. Zaměstnanec začal pracovní cestu v Ostravě (v místě bydliště v 7:00 h). Na základě písemné dohody se zaměstnavatelem použil na přepravu své soukromé motorové vozidlo. Pro vyúčtování náhrady jízdních výdajů prokázal zaměstnavateli podle vnitřní směrnice všechny nezbytné doklady pro tuto náhradu (pojistnou smlouvu a velký technický průkaz). Tyto následující údaje byly uvedeny v technickém průkazu motorového vozidla:

- typ vozidla Volkswagen Passat
- 6 litrů průměrná spotřeba na 100 kilometrů,
- druh paliva motorová nafta.

Zaměstnanec z pracovní cesty nepředložil z čerpací stanice účtenku, tudíž se při výpočtu náhrady přihlíželo k vnitřní směrnici a k uvedeným cenám v této směrnici. Počet ujetých celkových kilometrů byl 175 km. V první den pracovní cesty zaměstnanec dorazil po dvouhodinové cestě do Brna a ubytoval se v hotelu, který v ceně ubytování zahrnoval jednu noc a stravování v den příjezdu v podobě obědu a večere a další den v podobě snídaně. Zaměstnanci byla poskytnuta záloha, z této zálohy uhradil ubytování v částce 2 300 Kč.

Celková výše zálohy, kterou poskytl zaměstnavatel zaměstnanci, činila 3 000 Kč. Podle cestovního příkazu byla pracovní cesta ukončena 8. 3. 2016 v 16:00 h.

Řešení příkladu č. 16: Zaměstnanec využil na pracovní cestu k přepravě soukromé silniční motorové vozidlo a proto má nárok na základní náhradu (ZN) a náhradu za spotřebované pohonné hmoty (NPHM). Výpočet je znázorněn pomocí vzorce 4.1.

$$ZN = \text{počet ujetých kilometrů} \times \text{sazba ZN za 1 km} \quad (4.1)$$

$$ZN = 175 \times 3,80$$

$$ZN = 665 \text{ Kč}$$

Výpočet náhrady za spotřebované pohonné hmoty je dalším krokem ke správnému výpočtu náhrady jízdních výdajů. Výpočet je znázorněn pomocí vzorce 4.2.

$$NPHM = \frac{\text{průměrná spotřeba}}{100} \times \text{cena pohonných hmot} \times \text{počet ujetých kilometru} \quad (4.2)$$

$$NPHM = \frac{6}{100} \times 29,50 \times 175$$

$$NPHM = 310 \text{ Kč}$$

Náhrada jízdních výdajů celkem činí 975 Kč. Částka se skládá ze součtu 310 Kč (náhrada za spotřebované pohonné hmoty) a 665 Kč (základní náhrada).

V rámci pracovní cesty zaměstnanci vznikla další náhrada, náhrada stravného. Na náhradu stravného lze pohlížet dvěma způsoby, ten jenž je pro zaměstnance výhodnější se použije pro způsob výpočtu. V prvním způsobu je na dny pracovní cesty nahlíženo jako na kalendářní dny (viz tab. 4.1). Zaměstnavatel provedl rozdělení dnů pracovní cesty následně:

- 1. den 7:00 h – 24:00 h (17 h tuzemsko),
- 2. den 0:00 h – 19:00 h (19 h tuzemsko).

Tab. 4.1 Náhrada stravného

Den	Doba prac. cesty	ZS stravného	Snížení stravného o	Stravné po
1.	17 h	106 Kč	35 % × 2	31,80 Kč
2.	19 h	166 Kč	25 % × 1	124,50 Kč
Celkem				157 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V druhém způsobu se upouští od odděleného posuzování délky trvání pracovní cesty (viz tab. 4.2). U tohoto způsobu lze dny rozdělit takto:

- 1. den 7:00 h – 7:00 h (24 h tuzemsko),
- 2. den 7:00 h – 19:00 h (12 h tuzemsko).

Tab. 4.2 Náhrada stravného

Den	Doba prac. cesty	ZS stravného	Snížení stravného o	Stravné po
1.	24 h	166 Kč	$35 \% \times 2$	49,80 Kč
2.	12 h	106 Kč	$70 \% \times 1$	31,80 Kč
Celkem				82 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak odlišné náhrady mohou vzniknout při dvou různých možnostech pohlížení na dny pracovní cesty, lze vidět srovnáním tab. 4.1 a tab. 4.2. Výhodnější je pro zaměstnance první varianta, které je zobrazena v tab. 4.1, ve které se pohlíží na dny pracovní cesty jako na kalendářní dny. Při tomto způsobu stanovení pracovních dní náleží zaměstnanci stravné ve výši 157 Kč.

Zaměstnavatel uzná ubytování v hotelu v plné výši v částce 2 300 Kč a tak vznikne zaměstnanci náhrada za ubytování.

Tab. 4.3 zobrazuje zaúčtování veškerých náhrad a následné zaúčtování.

Tab. 4.3 Vyúčtování pracovní cesty

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Poskytnutí zálohy (v hotovosti)	3 000 Kč	335	211
2.	Náhrada jízdních výdajů	975 Kč	512	335
3.	Zúčtování stravného	157 Kč	512	335
4.	Zúčtování ubytování	2 300 Kč	512	335
5.	Doplatek zaměstnanci (v hotovosti)	275 Kč	335	211
6.	Vyplacená náhrada stravného	157 Kč	335	331

Zdroj: Vlastní zpracování

V prvním kroku v tab. 4.3 je záloha, kterou zaměstnavatel poskytl zaměstnanci, zaúčtována před pracovní cestou a to na stranu má dáti na účtu Pohledávky za zaměstnanci a na stranu dal na účet Pokladna. V dalších třech krocích je zaúčtována náhrada jízdních výdajů, stravného a ubytování na stranu má dáti na účtu Cestovné a na straně dal na účtu Pohledávky za zaměstnanci. Náhradu jízdních výdajů, při použití soukromého motorového vozidla, dle vnitřní směrnice je možné vyplatit do 10 dnů od vyúčtování. Zaúčtování doplatku zaměstnanci a stravného je ve dvou posledních krocích, Vyplacení náhrady stravného se zahrne do výplaty mezd za příslušný měsíc. Snížením účtu Pokladna se zaúčtuje úhrada doplatku zaměstnanci a účtem Pohledávky za zaměstnanci se sníží závazek vůči zaměstnanci. Pomocí účtu Pohledávky za zaměstnanci a účtu Zaměstnanci proběhne zaúčtování stravného. Při úhradě mzdy zaměstnanci závazek zanikne na straně dal na účtu Zaměstnanci.

Příklad č. 17: Zaměstnanec byl vyslán na zahraniční pracovní cestu do Polska. Pracovní cesta se konala od 18. 1. 2016 do 20. 1. 2016. V Ostravě v 6:00 h ráno byl stanoven začátek pracovní cesty. Dopravu do Polska zajistil zaměstnavatel firemním automobilem.

První den pracovní cesty v 8:00 hodin došlo k překročení hranic. Do Varšavy dorazil zaměstnanec v 13:00 h, kde se ubytoval v hotelu, který zaměstnavatel vybral. První den zahraniční cesty měl zaměstnanec v hotelu zajištěný oběd a večeři. Druhý den měl v hotelu zajištěnou snídani, oběd i večeři. Poslední den měl zajištěnou pouze snídani. V 8:00 h odjel z Varšavy firemním automobilem. Hranice dle cestovního příkazu překročil v 13:00 h a do Ostravy dorazil v 16:00 h. Již při rezervaci byla celková suma ubytovacích služeb stanovena na 90 EUR.

Řešení příkladu č. 17: V této situaci nevznikne nárok zaměstnanci na náhradu jízdních výdajů, neboť na zahraniční pracovní cestu byla zajištěna doprava pomocí motorového firemního vozidla.

Na ubytování byla zaměstnanci poskytnuta záloha, proto náhrada výdajů za ubytování zaměstnanci nevznikne. Záloha byla ve výši 90 EUR a z této zálohy zaměstnanec uhradil náklady na ubytování.

V tomto případě zaměstnanci pouze vznikne náhrada na krácené stravné. Opět je zde problém v podobě dvojího nahlížení na dny pracovní cesty. Prvním pohledem se dny pracovní cesty posuzují následně (viz tab. 4.4):

- 1. den 6:00 h – 24:00 h (2 h tuzemsko, 16 h Polsko),
- 2. den 0:00 h – 24:00 h (24 h Polsko),
- 3. den 0:00 h – 16:00 h (13 h Polsko, 3 h tuzemsko).

Tab. 4.4 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	2h	16 h	35 EUR	23,33 EUR = 2/3 z 35 EUR	35 % × 2	7 EUR
2.	-	24 h	35 EUR	35 EUR	25 % × 3	8,75 EUR
3.	3 h	13 h	35 EUR	23,33 EUR = 2/3 z 35 EUR	35 % × 1	15,16 EUR
Celkem						30,91 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhý pohled (viz tab. 4.5) na dny pracovní cesty pohlíží následovně:

- 1. den 6:00 h – 6:00 h (2 h tuzemsko, 22 h Polsko),
- 2. den 6:00 h – 6:00 h (24 h Polsko),

- 3. den 6:00 h – 16:00 h (7 h Polsko, 3 h tuzemsko).

Tab. 4.5 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	2 h	22 h	35 EUR	35 EUR	$25 \% \times 2$	17,50 EUR
2.	-	24 h	35 EUR	35 EUR	$25 \% \times 3$	8,75 EUR
3.	3 h	7 h	35 EUR	11,66 EUR = 1/3 z 35 EUR	$70 \% \times 1$	3,50 EUR
Celkem						29,75 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování

V tomto případě je rozdíl ve výši náhrady stravného zanedbatelný. Porovnáním tab. 4.4 a tab. 4.5 zjistíme, že výše nároku na náhradu stravného je v první variantě 30,91 EUR a v druhé variantě 29,75 EUR. Opět se zvolí varianta, která je pro zaměstnance výhodnější, zde to je varianta první. Zaměstnanci bude vyplaceno 30,91 EUR. Záloha je přepočítána podle kurzu vyhlášeného Českou národní bankou 27 Kč za 1 EUR.

V tab. 4.6 je uvedeno vyúčtování vzniklých náhrad.

Tab. 4.6 Vyúčtování pracovní cesty

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Poskytnutí zálohy (v hotovosti)	2 430 Kč	335	211
2.	Vyúčtování náhrady za ubytování	2 430 Kč	512	335
3.	Vyúčtování zahraničního stravného kráceného	834 Kč	512	335
4.	Z účtu úhrada náhrady za zahraniční stravné	834 Kč	335	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V prvním kroku v tab. 4.6 je zaúčtování zálohy na pracovní cestu. Dalším krokem se na straně dal sníží účet Pohledávky za zaměstnanci a na straně má dáti vznikne náklad na účtu Cestovné. V třetím kroku je zaúčtování zahraničního stravného, opět se sníží pohledávka na straně má dáti na účtu Pohledávky za zaměstnanci a na účtu Cestovné vznikne náklad. V posledním kroku tabulka zachycuje úhradu zahraničního stravného zaměstnanci přes účet Pohledávky za zaměstnanci a účet Bankovní účty, který se tímto sníží. Dle vnitřní směrnice má zaměstnavatel na úhradu stravného 10 dní ode dne vyúčtování pracovní cesty. V rámci této zahraniční pracovní cesty byla lhůta pro vyplacení zahraničního stravného splněna.

Příklad č. 18: Zaměstnavatel vyslal svého zaměstnance na zahraniční pracovní cestu do Švýcarska. Začátek zahraniční pracovní cesty byl dle cestovního příkazu stanoven na 1:00 h dne 25. 1. 2016. Zaměstnanec se z Ostravy do Prahy dopravil automobilem se svým kolegou. V 6:00 h byl odlet z Prahy. Cesta z Ostravy do Prahy trvala 4 hodiny. Let byl

s přestupem v Mnichově, kde zaměstnanec čekal na letišti 2 h. Přílet letadla do Bernu byl v 12:00 h. Zaměstnanci nevznikly žádné náklady na uhrazení letenky, neboť zaměstnavatel letenku zaplatil před začátkem zahraniční pracovní cesty. Po příletu se zaměstnanec ubytoval v hotelu, který byl zaplacen dopředu zaměstnavatelem. Zaměstnanec měl první den v rámci ubytování zabezpečenou stravu ve formě obědu a večeře, načež druhý den i snídani. Z letiště v Bernu odletěl zaměstnanec následující den do Prahy s mezipřistáním opět v Mnichově. Do Prahy letadlo přiletělo v 15:00 h a do Ostravy zaměstnanec dorazil se svým kolegou v 19:00 h.

Řešení příklad č. 18: Během pracovní cesty zaměstnanci nevznikl nárok na náhradu za ubytování, neboť ubytovací služby byly uhrazeny zaměstnavatelem před zahraniční pracovní cestou. Letenky také byly uhrazeny zaměstnavatelem předem, opět nemá zaměstnanec nárok na náhradu za jízdní výdaje. Zaměstnanci ani nepřísluší náhrada za tuzemské stravné za první ani druhý den, neboť první den v tuzemsku strávil 5 h a druhý den jen 4 h. Zaměstnanci vzniká nárok na zahraniční stravné od 6:00 h dne 25. 1. 2016 do 15:00 h dne 26. 1. 2016. Pokud zaměstnanec při využití letecké přepravy čekal určitou dobu na letišti v jiné zemi, než která je cílová země cesty, tato doba připadá do nároku na stravné zahraniční, ale za předpokladu, že v průběhu tohoto mezipřistání neměl pracovní schůzku nebo neprováděl jinou práci, pokud prováděl tak se počítá taky, jen by se hodnotily nároky na stravné zvlášť. Dle země, do které zaměstnanec vycestuje, se určí základní sazba zahraničního stravného. U zpáteční cesty se také nebude bráno v potaz to, že mezipřistání bylo v Mnichově a v dané zemi je jiná základní sazba zahraničního stravného, neboť během mezipřistání nevykonával žádnou práci. Je nezbytné pro výpočet náhrady zahraničního stravného porovnat dva způsoby pohlížení na dny pracovní cesty. Prvním pohledem (viz tab. 4.7) se dny pracovní cesty posuzují takto:

- 1. den 1:00 h – 24:00 h (5 h tuzemsko, 18 h zahraničí),
- 2. den 0:00 h – 19:00 h (15 h zahraničí, 4 h tuzemsko).

Tab. 4.7 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	5 h	18 h	75 CHF	50 CHF = 2/3 z 75 CHF	35 % × 2	15 CHF
2.	4 h	15 h	75 CHF	50 CHF = 2/3 z 75 CHF	35 % × 1	32,50 CHF
Celkem						47,50 CHF

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhým pohledem (viz tab. 4.8) se na dny pracovní cesty nepohlíží jako na kalendářní dny, ale následovně:

- 1. den 1:00 h – 1:00 h (5 h tuzemsko, 19 h zahraničí),
- 2. den 1:00 h – 19:00 h (13 h zahraničí, 4 h tuzemsko).

Tab. 4.8 Náhrada stravného

Den	Doba trvání pracovní cesty		Zákl. sazba zahraničního stravného	Výše stravného před snížením	Snížení stravného o	Stravné po snížení
	tuzemská část	zahraniční část				
1.	5 h	19 h	75 CHF	75 CHF	25 % × 2	37,50 CHF
2.	4h	13 h	75 CHF	50 CHF = 2/3 z 75 CHF	35 % × 1	32,50 CHF
Celkem						70 CHF

Zdroj: Vlastní zpracování

Srovnáním tab. 4.7 a tab. 4.8 je možné zjistit, že je pro zaměstnance daleko více výhodné hodnotit dny pracovní cesty podle druhé varianty. Při výpočtu náhrady za zahraniční stravné se proto dny nebudou posuzovat jako kalendářní dny a zaměstnanci vznikne právo na stravné v hodnotě 70 CHF. Zaměstnavatel uhradí zaměstnanci stravné v české měně a přepočítání se uskuteční na základě kurzu České národní banky platný v den vyúčtování pracovní cesty (dle vnitřní směrnice). Kurz švýcarských franků byl dle České národní banky 24,55 Kč za 1 švýcarský frank. Po přepočtu na švýcarské franky se výše náhrady zaokrouhlí na celé koruny nahoru. Zúčtování stravného je popsáno v tab. 4.9.

Tab. 4.9 Vyúčtování stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Zúčtování zahraničního stravného	1 719 Kč	512	335
2.	Vyplacení stravného (v hotovosti)	1 719 Kč	335	211

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 4.9 je ukázáno, jak bude zahraniční stravné zaúčtováno a následně vyplaceno. Lhůta na vyplacení zahraničního stravného je dle vnitřní směrnice 10 dní po vyúčtování zahraniční pracovní cesty. V případě této zahraniční pracovní cesty byla lhůta pro vyplacení zahraničního stravného splněna.

Příklad č. 19: Zaměstnavatel vyslal svého zaměstnance na pracovní cestu do Olomouce. Dle cestovního příkazu stanovil zaměstnanec začátek pracovní cesty na 7:00 h v Ostravě. Pro přepravu do Olomouce využil zaměstnanec firemním motorové vozidlo. V Olomouci zaměstnanec strávil 3 h. Poté odjel firemním vozem zpět do Ostravy. Konec pracovní cesty byl podle cestovního příkazu stanoven na 15 h téhož dne, kdy se tuzemská pracovní cesta uskutečnila. Čas strávený na pracovní cestě celkem činil 8 h. Žádné bezplatné jídlo v průběhu pracovní cesty zaměstnanec neobdržel.

Řešení příkladu č. 19: Zaměstnanci právo na nahrazení jízdních výdajů v tomto případě tuzemské pracovní cesty nevzniká, neboť k přepravě bylo využito firemní motorové vozidlo. Doba, kterou zaměstnanec strávil na pracovní cestě, převýšila limit 5 h, proto zaměstnanci vzniká nárok na náhradu tuzemského stravného. Žádné bezplatné jídlo v průběhu pracovní cesty zaměstnanec neobdržel, proto má nárok v plné výši na náhradu stravného. Dle vnitřní směrnice vybraného bytového družstva činí výše náhrady 70 Kč. Tuzemské stravné bude zaměstnanci proplaceno v rámci zúčtování mezd za příslušný měsíc (viz tab. 4.10).

Tab. 4.10 Vyúčtování stravného

Číslo	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Zúčtování tuzemského stravného	70 Kč	512	335
2.	Vyplacení náhrady na tuzemské stravné	70 Kč	335	331

Zdroj: Vlastní zpracování

V tab. 4. 10, v prvním kroku je zúčtováno tuzemské stravné na stranu má dáti na účet Cestovné a na stranu dal na účet Pohledávky za zaměstnanci. Dále následuje vyplacení náhrady a to v rámci zúčtování mezd na účet Zaměstnanci, tím se zvýší závazek vůči zaměstnanci. Při úhradě mzdy zaměstnanci, závazek vůči zaměstnanci zanikne.

4.4 Zhodnocení vnitřní směrnice vybrané obchodní společnosti

Vnitřní směrnice má vybrané bytové družstvo vypracované dle zákonů a proto ve směrnici nejsou zásadní chyby.

Částky za náhradu stravného jsou podloženy zákoníkem práce. Všechny částky jsou na stanoveném minimu dle § 163 zákoníku práce. Bylo-li v rámci pracovní cesty zaměstnanci zabezpečeno bezplatné jídlo, které má formu snídaně, oběda nebo večeře náleží zaměstnanci stejné krácené stravné jako v §163 zákoníku práce. V oblasti stravného se odliší dle vnitřní směrnice, jak bude zaměstnanci vyplacena náhrada za tuzemské stravné. Náhrada za tuzemské stravné bude zaměstnanci zaúčtována do mezd za příslušný měsíc, ve kterém došlo k vyúčtování.

Podle vnitřní směrnice se zahraniční stravné ve vybraném bytovém družstvu v ničem neliší od § 170 zákoníku práce. Bytové družstvo si pouze vyhrazuje 10 dnů na vyplacení zahraničního stravného po jejím vyúčtování.

V oblasti náhrad jízdních výdajů se vybrané bytové družstvo opět shoduje se zákoníkem práce, který určuje sazbu základní náhrady jednostopých vozidel, tříkolek a osobních silničních motorových vozidel. Od spotřeby použitého motorového vozidla a doložení dokladu o čerpání pohonných hmot se odvíjí výše náhrady za spotřebované pohonné hmoty. V této náhradě však existuje jedna odlišnost, jedná se o požadavek bytového družstva, při použití soukromého motorového vozidla se od zaměstnanců vyžaduje pojistná smlouva a velký technický průkaz vozidla. Tato povinnost předložit výše uvedené doklady je pro vybrané bytové družstvo přínosná a bytové družstvo se tak vyvaruje případným nepříjemnostem, jež by mohly nastat.

Při jednání se zaměstnanci je velkou výhodou, že ve vnitřní směrnici jsou také vyjmenovány povinnosti a úkoly zaměstnance. Zaměstnanec je povinen sám vyplnit cestovní příkaz a následně jej předat zodpovědné osobě. Při řešení nesrovnalostí je tato povinnost klíčová, protože si zaměstnanec cestovní příkaz vyplní sám a nemůže z nepravých údajů nikoho jiného obvinít.

Vnitřní směrnice vybraného bytového družstva je vypracována dobře. Ve směrnice se dobře orientuje, je srozumitelná a vyhovuje zákonným předpisům a vyhláškám. Bytové družstvo nikdy nemělo se svými zaměstnanci větší potíže, a tudíž pro družstvo nikdy nebyl problém vyjít svým zaměstnancům vstříc.

4.5 Návrhy úprav ve vybraném bytovém družstvu

Při použití soukromého motorového vozidla, v oblasti náhrady jízdních výdajů by se vybrané bytové družstvo mohlo zacílit na náhradu za spotřebované pohonné hmoty. Dle vnitřní směrnice se ve výpočtu, pokud zaměstnanec neprokáže doklad o tankování pohonných hmot, použije cena pohonných hmot podle vyhlášky č. 385/2015 Sb. Tyto ceny pohonných hmot mohou však během roku klesnout a zaměstnanci poté záměrně doloží doklad o čerpání pohonných hmot. V takovém případě by zde mohlo docházet ke špatnému vyúčtování a zbytečným výdajům vybraného bytového družstva. Prováděcí předpis, který by v průběhu roku aktualizoval a upravoval ceny pohonných hmot, by mohl být možným řešením.

Pracovní cesty s použitím motorového vozidla jsou neojedinělé, mohlo by také vybrané bytové družstvo zavést školení řidičů. Bytové družstvo používá k přepravě také firemní motorové vozidla a školením by snížilo vznik možných nepříjemností, chránilo by si tak vlastní majetek.

Kdyby vybrané bytové družstvo zavedlo kompenzaci při pracovní cestě, která trvá méně než 5 hodin, mohlo by to přispět ke zkvalitnění služeb k zaměstnancům. Zaměstnanci bytového družstva by jistě tuto kompenzaci ocenili. V případě, kdy zaměstnanec stráví na pracovní cestě v tuzemsku pouze 2 hodiny a v zahraničí 10 hodin, v takovém případě nevzniká zaměstnanci nárok na tuzemské stravné, ale pouze na stravné zahraniční. Možnou kompenzací by mohla být kompenzace v podobě stravenek. Je však vhodné zavést tuto kompenzaci pouze v případě tuzemské cesty kratší než 5 h a na to navazující zahraniční pracovní cesty. V případě pracovní cesty tuzemské je časová hranice dostačující 5 h.

Další úpravy vnitřní směrnice vybraného bytového družstva nejsou potřebné.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zaktualizovat problematiku cestovních náhrad a díky praktickým příkladům také přiblížit a vysvětlit některé složitější situace, jenž mohou nastat v praxi.

Ve druhé kapitole byly přiblíženy základní pojmy, jež se týkají poskytování cestovních náhrad. V této kapitole byl nejčastěji použitou literaturou zákoník práce, neboť v něm lze najít většinu informací od § 151 do § 190, kterých se zaměstnavatelé při výpočtu cestovních náhrad musí držet. Každoročně jsou vydávány vyhlášky, které jsou doplňující materiál k zákoníku práce. V této kapitole jsou na tyto vyhlášky uvedeny odkazy. Při výpočtu stravného a náhrady jízdních výdajů při užití soukromého motorového vozidla, hrají velkou roli vyhlášky, neboť se sazby v každém roce aktualizují.

Ve třetí kapitole je z druhé kapitoly prakticky vysvětlená teorie. Byly zde uvedeny různé případy, které by mohly nastat v praxi. Pro větší přehlednost a lepší pochopení jsou výpočty jednotlivých cestovních náhrad uvedeny na menších dílčích příkladech. Příklady byly popsány v zadání a poté vyřešeny jak početně, tak i pomocí účtové osnovy a jejich účtů. Také zde byl řešen nejeden případ dvojího pohledu na pracovní cesty, který je důležitý i při výpočtu náhrady stravného v případě vícedenní pracovní cesty.

Ve čtvrté kapitole byla jako první popsána charakteristika vybraného bytového družstva a také vnitřní směrnice vybraného bytového družstva. Vnitřní směrnice je nezbytná pro výpočet cestovních náhrad vybraným bytovým družstvem. Poté následovala ukázka příkladů, které byly vyřešeny podle vnitřní směrnice bytového družstva. Závěr kapitoly obsahuje zhodnocení vnitřní směrnice bytového družstva a případné návrhy pro zlepšení této směrnice. Mezi návrhy na změnu by mohla patřit kompenzace spojená se zahraniční pracovní cestou, prováděcí předpis na stanovení cen pohonných hmot nebo zavedení školení řidičů. Vnitřní směrnice vybraného bytového družstva je zpracována dobře a vyhovuje zákonným předpisům a vyhláškám.

Součástí každodenního života chodu družstva jsou cestovní náhrady. Jsou nejčastěji účtovanými náklady a proto je velice důležité každým rokem aktualizovat ceny nákladů. Náhrady za pracovní cesty, stravné a náhrady jízdních výdajů. Je žádoucí pro všechny, kteří tyto náhrady poskytují, aby měly vnitřní směrnice dobře zpracovány, které usnadní úhradu těchto nákladů a výpočet. Společnosti vyplývají ze zákonů a podle vydaných vyhlášek při vypracování vnitřní směrnice o cestovních náhradách. Každý rok, podle nově vydaných vyhlášek, si společnosti sestavují novou platnou vnitřní směrnici pro následný rok.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

- 1) *Cestovní náhrady 2016: předpisy, sazby, průměrné ceny PHM ; Mzdové a platové předpisy : mzdy v podnikatelské sféře, platy ve veřejných službách a správě, platy v rozpočtové sféře, minimální mzda, náhrady mezd, mzdové vyrovnání, odstupné : redakční uzávěrka 4.1.2016.* Ostrava: Sagit, 2016. 159 s. ISBN 978-80-7488-147-3.
- 2) HOFMANNOVÁ, Eva. *Cestovní náhrady: podle zákoníku práce.* 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 247 s. ISBN 978-80-7263-988-5.
- 3) CHALUPA, Rostislav. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2015.* 13. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, c2015. 415 s. ISBN 978-80-7263-933-5.
- 4) JANOUSEK, Karel. *Cestovní náhrady v 411 příkladech.* 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 575 s. ISBN 978-80-7263-991-5.
- 5) KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 352 s. ISBN 978-80-7478-486-6.
- 6) KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní směrnice pro podnikatele.* 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. 440 s. ISBN 978-80-7263-942-7.
- 7) MACHÁČEK, Ivan. *Zaměstnanecké benefity a daně.* 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 199 s. ISBN 978-80-7478-000-4.
- 8) PIKAL, Václav. *Automobil (nejen) v podnikání.* 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 155 s. ISBN 978-80-7478-705-8.

Zákony a jiné právní předpisy

- 9) Vyhláška č. 309 ze dne 16. listopadu 2015 o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2016. In: *Sbírka zákonů České republiky.* 2015, částka 131, s. 4172 – 4176. Dostupná také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=35295>. ISSN 1211 – 1244.
- 10) Vyhláška č. 385 ze dne 17. prosince 2015 o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. In: *Sbírka zákonů České republiky.* 2015, částka 163, s. 5346. Dostupná také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=38490>. ISSN 1211 – 1244.
- 11) Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky.* 2006, částka 84, s. 3146 – 3241. Dostupný také z:

- <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4930>. ISSN 1211 – 1244.
- 12) Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026 – 1365. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=24084>. ISSN 1211 – 1244.
- 13) Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473 – 3491. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2640>. ISSN 1211 – 1244.
- 14) Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802 – 2810. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2519>. ISSN 1211 – 1244.
- 15) Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038 – 4104. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5542>. ISSN 1211 – 1244.
- 16) Zákon č. 589 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 118, s. 3522 – 3528. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2641>. ISSN 1211 – 1244.
- 17) Zákon č. 109 ze dne 29. května 2014 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2014, částka 45, s. 1114 – 1116. Také dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=27145>. ISSN 1211 – 1244.

Seznam tabulek

Kapitola 3

Tab. 3.1 Neposkytnutí zálohy	20
Tab. 3.2 Poskytnutí zálohy - přeplatek	20
Tab. 3.3 Poskytnutí zálohy - doplatek	21
Tab. 3.4 Náhrada cestovních výdajů	22
Tab. 3.5 Náhrada za spotřebované pohonné hmoty	23
Tab. 3.6 Náhrada stravného	24
Tab. 3.7 Náhrada stravného	25
Tab. 3.8 Náhrada stravného	26
Tab. 3.9 Náhrada stravného	26
Tab. 3.10 Zaúčtování pracovní cesty	26
Tab. 3.11 Náhrada zahraničního stravného	27
Tab. 3.12 Náhrada stravného	28
Tab. 3.13 Náhrada stravného	29
Tab. 3.14 Zaúčtování stravného	29
Tab. 3.15 Zahraniční stravné – Slovenská republika	30
Tab. 3.16 Náhrada stravného - Rakousko	31
Tab. 3.17 Náhrada stravného - Slovensko	31
Tab. 3.18 Náhrada stravného - Rakousko	32
Tab. 3.19 Zaúčtování stravného	32
Tab. 3.20 Náhrada stravného	34
Tab. 3.21 Náhrada stravného	34
Tab. 3.22 Vyúčtování tuzemské pracovní cesty	34

Kapitola 4

Tab. 4.1 Náhrada stravného	40
Tab. 4.2 Náhrada stravného	41
Tab. 4.3 Vyúčtování pracovní cesty	41
Tab. 4.4 Náhrada stravného	42
Tab. 4.5 Náhrada stravného	43
Tab. 4.6 Vyúčtování pracovní cesty	43
Tab. 4.7 Náhrada stravného	45
Tab. 4.8 Náhrada stravného	45
Tab. 4.9 Vyúčtování stravného	46
Tab. 4.10 Vyúčtování stravného	46

Seznam zkratek

C	cena
ČNB	Česká národní banka
D	dal
EUR	EURO
h	hodina
CHF	švýcarský frank
l	litr
MD	má dáti
NPHM	náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu
S	spotřeba
S _{ZN}	sazba základní náhrady
ZN	základní náhrada

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі́, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohou jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15. 7. 2016

Michaela Mlčoušková

Seznam příloh

Příloha č. 1 Sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravné a stanovení průměrné ceny pohonných hmot

Příloha č. 2 Základní sazby zahraničního stravného pro rok 2016